

TOPOLYA KÖZSÉG
2026-2030. KÖZÖTTI IDŐSZAKRA VONATKOZÓ
MIGRÁCIÓKEZELÉSI HELYI AKCIÓTERVE

Topolya, 2025. október

TARTALOM

Mi a Migrációkezelési Helyi Akcióterv	Error! Bookmark not defined.
Köszönetnyilvánítás a tervezési folyamat résztvevőinek	Error! Bookmark not defined.
Összefoglaló (Rezümé)	10
1. fejezet: Topolya község általános adatai	12
Topolya község és a Szerb Köztársaság lakosságának korstruktúrája	Error! Bookmark not defined.
2. fejezet: A migrációra vonatkozó adatok Topolya község területén.....	24
3. fejezet: Helyzetelemzés és következtetések	33
4. fejezet: Kiemelt célcsoportok	43
5. fejezet: Általános és specifikus célok.....	44
6. fejezet: Tevékenységek – A helyi akcióterv megvalósításának feladatai.....	46
7. fejezet: Erőforrások/ Költségvetés.....	56
8. fejezet: A végrehajtás keretei	57
9. fejezet: Nyomon követés és eredményértékelés	59

A KÖZSÉGI ELNÖK BEVEZETŐJE

Topolya község, a Menekültügyi és Migrációs Főbiztosság, a helyi önkormányzat és a köztársasági szervek valamennyi illetékes szereplője, valamint a Migrációkezelési Helyi Akcióterv kidolgozására létrehozott munkacsoport arra törekszik, hogy biztosítsa az integráció minőségi és tartós megoldásának feltételeit községünk területén. E kérdés rendezésének szükségességét Topolya község stratégiai dokumentumai, valamint a köztársasági szintű stratégiai dokumentumok is felismerték, mivel meg kell határozni azokat a kívánatos kereteket, amelyek lehetővé teszik e rendkívül fontos kérdés végleges rendezését. A Migrációkezelési Helyi Akcióterv azzal a céllal készült, hogy kifejezze a helyi önkormányzat hosszú távú elkötelezettségét a menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási (readmissziós) egyezmény alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok, valamint más migráncsoportok társadalmi-gazdasági helyzetének javítása iránt, mégpedig a lakhatási problémák tartós megoldását és a lakhatási körülmények javítását célzó programok, a gazdasági megerősítést szolgáló programok, valamint az érintett családok átfogó támogatása révén.

A Migrációkezelési Helyi Akcióterv kidolgozásával lehetőség nyílik arra, hogy a problémákat tervszerűen, a felhasználók különböző szinteken azonosított szükségleteinek megfelelően kezeljék, a prioritást élvező igények és a rendelkezésre álló erőforrások alapos ismeretére alapozva. Ezeknek a tevékenységeknek egymásra épülőknak, folyamatosaknak, területileg és funkcionálisan hozzáférhetőknak kell lenniük, támogatniuk kell a kedvezményezettek közösségi életét, javítaniuk kell a szolgáltatások kínálatát és minőségét, valamint lehetővé kell tenniük a gyors beavatkozásokat.

Annak érdekében, hogy ez a munkamódszer fennmaradjon, továbbfejlődjön és erősödjön, szükséges fejleszteni azoknak az intézményeknek és szervezeteknek a kapacitásait, amelyek a szociálpolitikai rendszer részét képezik, vagy e lakossági csoport életét érintő problémákkal foglalkoznak. Tekintettel a község korlátozott költségvetési forrásaira, egyértelműen meg kell határozni a cselekvési prioritásokat, és a tevékenységeket a kijelölt célcsoportok és kedvezményezettek felé kell irányítani.

E problémák megoldása iránti elkötelezettségünk kifejezéseként többek között elkészítettük a Migrációkezelési Helyi Akciótervet. A dokumentum általános és specifikus célokat tartalmaz, meghatározza a prioritást élvező célcsoportokat, és azonosítja szükségleteiket. A dokumentum elfogadásával a helyi közösség felelősséget vállal azért, hogy segítséget nyújtson e népességcsoportnak, valamint lehetőséget biztosítson gazdasági és társadalmi helyzetük javítására és a méltó életfeltételek megteremtésére községünkben.

Készek vagyunk a tervezett időszakban megvalósítani a Migrációkezelési Helyi Akciótervben szereplő terveket és projekteket annak érdekében, hogy megoldódjanak e társadalmi csoport számára fontos kérdések, és növekedjen a helyi közösség életében való társadalmi részvételük szintje.

Szatmári Adrián,
Topolya
Községi Elnöke

MI A MIGRÁCIÓKEZELÉSI HELYI AKCIÓTERV?

E dokumentumban a helyi akcióterv elkészítési folyamatán azon döntéshozatali folyamatot értjük, amely meghatározza a migrációkezelés területén kitűzött célok eléréséhez szükséges intézkedéseket és tevékenységeket, összhangban a fenntartható népesedéspolitikával és a gazdaságfejlesztés hosszú távú szükségleteivel. A folyamat azon alapul, hogy megtaláljuk a közösség valamennyi társadalmi szereplője kapacitásainak leghatékonyabb bevonási módját a tervezésbe és a terv végrehajtásába. A Migrációkezelési Helyi Akciótervet (a továbbiakban: HAT) a tervezési folyamat eredményének, illetve olyan stratégiai döntésnek tekintjük, amely meghatározza a helyi közösség ezen életterületére vonatkozó fejlesztési célok megvalósítási módjait.

Migrációkezelés alatt olyan szabályozott rendszert értünk, amely világos migrációs politikán, valamint a migrációs folyamatok tervszerű és szervezett irányításán alapul, hozzájárulva a migráció nemzeti és globális szintű szabályozásához. A tervszerű és szervezett migrációkezelés magában foglalja a külső és belső migrációs mozgások nyomon követését, valamint olyan intézkedések végrehajtását, amelyek elősegítik a szabályos migrációt és visszaszorítják az illegális migrációt.

A dokumentumban menekültnek és belső menekültnek tekintjük mindazokat a személyeket, akik a volt jugoszláv tagköztársaságok területén zajló háborúk, valamint Koszovó és Metóhia bombázása miatt kényszerültek otthonaik és lakóhelyük elhagyására, beleértve azokat is, akik időközben megszerezték a Szerb Köztársaság állampolgárságát, de továbbra is a menekültstátusz idején kialakult létfenntartási problémákkal küzdenek.

Az ENSZ 1951-es Menekültügyi Egyezménye szerint **menekült**¹ az a személy, aki faji hovatartozása, nemzetisége, meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása vagy politikai meggyőződése miatti üldöztetéstől való megalapozott félelmében elhagyta hazáját, és nem tud vagy az említett félelem miatt nem kíván oda visszatérni. Az 1967-es Protokoll ezt a fogalmat kiterjesztette azokra is, akik háborús események vagy más erőszakos cselekmények miatt kényszerültek országuk elhagyására.

A menekültstátuszt a Szerb Köztársaságban a Menekültügyi és Migrációs Főbiztosság ismeri el a menekültekről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 18/92., JSZK Hivatalos Közlönye, 42/02. – SZAB és SZK Hivatalos Közlönye, 30/10. szám) rendelkezéseivel összhangban.

A **belső menekültek**² olyan személyek, akik kénytelenek voltak elhagyni otthonaikat, de saját országuk határain belül maradtak. Ennek okai különfélék lehetnek: háború, erőszak, az emberi jogok veszélyeztetése, politikai üldöztetés vagy természeti katasztrófa (földrengés, árvíz stb.). Mivel saját országuk területén tartózkodnak, nemzetközi védelmük lehetősége korlátozottabb. Annak ellenére, hogy a menekültekkel ellentétben őket nem védi az ENSZ-egyezmény, továbbra is védi őket a nemzeti jogrend, a nemzetközi humanitárius jog és az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi normák.

¹ (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

² (http://www.articleword.org/index.php/Displaced_person)

A **visszafogadási egyezmény alapján visszatérő személy**³ a Szerb Köztársaság olyan állampolgára, akinek visszatéréséhez az illetékes hatóság hozzájárulást adott a Szerb Köztársaság által megkötött visszafogadási megállapodás alapján. Olyan személyekről van szó, akiket önkéntesen vagy kényszerrel küldtek vissza azokból az országokból, ahol jogalap nélkül tartózkodtak (például elutasított menedékkérelem vagy lejárt vízum miatt), származási országukba az Európai Közösség és a Szerb Köztársaság között létrejött visszafogadási egyezmény alapján.

A Szerb Köztársaság és az Európai Unió között létrejött, a jogellenesen tartózkodó személyek visszafogadásáról szóló megállapodás 2008. január 1-jén lépett hatályba. A szerződő felek ezzel szabályozták azon személyek visszatérésének eljárását, akik nem felelnek meg, vagy már nem felelnek meg az adott állam területére történő belépés vagy ott-tartózkodás feltételeinek.

Az illegális migráció megakadályozása, valamint a visszafogadási egyezmény alapján visszatérők befogadása és integrációja a Szerb Köztársaság schengeni fehér listára kerülésének egyik feltétele volt.

Kötelezettségei teljesítése érdekében a Szerb Köztársaság Kormánya 2009. február 13-án elfogadta a visszafogadási egyezmény alapján visszatérők reintegrációs stratégiáját (SZK Hivatalos Közlönye, 15/09. szám), valamint a visszafogadási egyezmény alapján visszatérők reintegrációs stratégiájának végrehajtására vonatkozó 2009–2010. évi akciótervet.

A **menedékkérők**⁴ olyan személyek, akik a Szerb Köztársaság területén menedékjogi kérelmet nyújtanak be, és akiknek kérelméről még nem született jogerős döntés. Ez azt jelenti, hogy ezek a személyek a hatályos jogszabályokkal összhangban a nemzetközi védelem valamely formáját kérelmezték a Szerb Köztársaság területén a törvényben előírt módon. A menedékkérők elhelyezésére és alapvető életfeltételeinek biztosítására vonatkozó törvényi rendelkezések alapján a Szerb Köztársaság Kormánya befogadóközpontokat hoz létre, és a költségvetésből biztosítja azok működésének finanszírozását.

Az **irreguláris migránsok (Megállapított jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok)** a szomszédos országokból érkeztek a Szerb Köztársaság területére, és többnyire a Közel-Kelet háború sújtotta térségeiből, afrikai országokból, valamint az ázsiai kontinens egyes államaiból, például Afganisztánból és Pakisztánból származnak. A migránsok számának növekedése miatt a Szerb Köztársaság Kormánya 2015. június 18-án létrehozta a Vegyes Migrációs Folyamatok Kérdéseivel Foglalkozó Munkacsoportot, amely öt minisztérium minisztereiből, valamint a Menekültügyi és Migrációs Főbiztosság képviselőjéből áll. A munkacsoport feladata a vegyes migrációs folyamatok figyelemmel kísérése, elemzése és vizsgálata a Szerb Köztársaságban, különös tekintettel az ezen a területen jelentkező problémákra; helyzetelemzések és intézkedési javaslatok kidolgozása; valamint az illetékes állami szervek és más, a migráció kérdésével foglalkozó szervezetek és intézmények álláspontjának összehangolása.

A Szerb Köztársaságban – és ebből következően részben Topolya község területén is – jelen lévő migráncsoportok között megkülönböztetjük azokat a kategóriákat, amelyek korábban többnyire nem szerepeltek az önkormányzatok helyi akcióterveiben:

- **emberkereskedelem áldozatai;**
- **gazdasági migránsok**, akik két csoportba sorolhatók:

➤ **belső migráció szereplői**

³ http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/3118-12Lat.pdf

⁴ Törvény a menedékkjogról, 2. szakasz (SZK Hivatalos Közlönye, 109/2007. szám)

➤ **diaszpóra és emigráció** – a származási országba potenciálisan visszatérők.

Emberkereskedelem áldozata – minden olyan természetes személy, aki emberkereskedelem áldozatává vált. Az emberkereskedelem magában foglalja egy másik személy toborzását, szállítását, átadását, eladását, megvásárlását, eladásának közvetítését, elrejtését vagy fogva tartását erőszak, fenyegetés, megfélemlítés, a kiszolgáltatott helyzet kihasználása, személyes okmányok visszatartása, illetve pénz vagy más előny nyújtása vagy elfogadása révén, munkájának kizsákmányolása, kényszermunka, bűncselekmények elkövetése, prostitúció vagy más szexuális kizsákmányolás, koldultatás, pornográf célú felhasználás, rabszolgaság vagy ahhoz hasonló viszony kialakítása, szerv- vagy testrészt-eltávolítás, illetve fegyveres konfliktusokban való felhasználás céljából (a Büntető Törvénykönyv rendelkezéseivel összhangban).

Bár a gazdasági migránsokat két alcsoportba sorolják, számos közös jellemzővel rendelkeznek. A lakosság jelentős migrációja két irányban zajlik: az egyik külföld felé, a másik a Szerb Köztársaság nagyobb városai felé. Mindkét esetben kevésbé fejlett térségekből fejlettebb területek irányába történő elvándorlásról van szó. Ennek következtében egyes régiók nemcsak demográfiai értelemben ürülnek ki, hanem elveszítik a fejlődéshez szükséges emberi erőforrásokat is, ami súlyosan veszélyezteti gazdasági és demográfiai fennmaradásukat. Különösen figyelemre méltó a magasan képzett szakemberek, főként a fiatalok elvándorlása, az úgynevezett „agyelszívás”, amely növekvő tendenciát mutat, és hosszú távú folyamatra utal.

A **diaszpórát** a Szerb Köztársaság külföldön élő állampolgárai, valamint a szerb nemzetiségű személyek, a Szerb Köztársaság és a régió területéről kivándoroltak és leszármazottaik alkotják. A régióban élő szerbek közé tartoznak azok, akik Szlovéniában, Horvátországban, Bosznia-Hercegovinában, Montenegróban, Észak-Macedóniában, Romániában, Albániában és Magyarországon élnek (a diaszpóráról és a régióban élő szerbekről szóló törvénnyel összhangban).

Cirkuláris migráció – a személyek ideiglenes és rendszerint ismétlődő mozgását jelenti a származási és a célterület között, leggyakrabban munkavállalás céljából. Ez a népesség mobilitásának állandósult formája lehet, akár nemzetközi, akár vidék–város viszonylatban.

A Topolya község területére vonatkozó Migrációkezelési Helyi Akcióterv olyan tervezési folyamat eredményeként jött létre, amely meghatározta a helyi közösség ezen életterületére vonatkozó fejlesztési célok megvalósítási módjait.

A HAT stratégiai keretét azok az országos és helyi szintű dokumentumok határozzák meg, amelyek a migrációkezelés szempontjából jelentősek. Az összehangolt munkavégzés, a megszerzett tapasztalatok és a bevált gyakorlatok hasznosítása érdekében a HAT figyelembe veszi a helyi szintű kapacitásépítő projekteket, különösen a szociális, gazdasági és lakáspolitikai területén megvalósuló kezdeményezéseket.

A Migrációkezelési Helyi Akcióterv kidolgozása és végrehajtása a szegénység csökkentését és a sérülékeny társadalmi csoportok társadalmi befogadását célzó szélesebb mechanizmus részének tekintendő.

A Topolya községre vonatkozó Migrációkezelési Helyi Akcióterv négyéves időszakra (2026 és 2030 között) kerül elfogadásra.

A HAT kidolgozásának folyamata Topolya községben interaktív megközelítésen alapult, amelynek fő módszertani jellemzői a következők voltak:

- ✓ **Helyi** – a folyamat a helyi közösségben zajlott, és figyelembe vette annak sajátosságait;
- ✓ **Részvételen alapuló** – a kidolgozásba bevonták a menekültek, belső menekültek, a visszafogadási egyezmény alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok és más migráns csoportok támogatásában érintett legfontosabb szereplőket;
- ✓ **Valós körülményekre épülő** – figyelembe vette a rendelkezésre álló erőforrásokat és valamennyi migránskategória helyzetének javítására irányuló szükségleteket Topolya község területén,
- ✓ **A helyi helyzethez igazodó** – alkalmazkodott a helyi közösség adottságaihoz, szereplőihöz és a kívánt pozitív változásokhoz;
- ✓ **Korszerű tervezési és elemzési módszereket alkalmaz** a döntéshozatalhoz szükséges valamennyi fontos tényező vizsgálatával;
- ✓ *A helyi közösség társadalmi szereplőinek felelősségvállalását ösztönző.*

A HAT kidolgozásához különböző adatforrásokat és adatgyűjtési módszereket használtak fel: statisztikai adatokat, különféle jelentéseket és dokumentumokat, a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Főbiztosságának adatait, Topolya község Menekültügyi és Migrációs Biztosságának adatait, a Vöröskereszt, a helyi civil szervezetek, valamint az IOM (Nemzetközi Migrációs Szervezet) adatait.

A migrációkezelésről szóló törvény 12. szakaszával összhangban létrehozták a Helyi Migrációkezelési Tanácsot (a továbbiakban: Migrációs Tanács), amely tanácsadói feladatokat lát el a község területén felmerülő migrációs kérdésekben.

A Migrációs Tanácsot a helyi önkormányzat képviselői, köztük a menekültügyi és migrációs biztos, valamint azoknak az intézményeknek a képviselői alkotják, amelyek helyi szinten migrációs kérdésekkel foglalkoznak. A Migrációs Tanács szerepe és hatásköre:

- figyelemmel kíséri a község területén zajló migrációs folyamatokat, és jelentést tesz a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Főbiztosságának, valamint a község vezető szerveinek
- programokat, intézkedéseket és cselekvési terveket javasol a migráció hatékony kezelésére
- összehangolja a migrációkezelés szempontjából jelentős helyi szervek munkáját
- adatokat szolgáltat a migrációs stratégiai dokumentumok kidolgozásához, információkat cserél és részt vesz a tervezési folyamat szempontjából fontos üléseken
- aktívan részt vesz a Helyi Akcióterv kidolgozásában és aktualizálásában, véglegesíti annak szövegét és az igazgatási szerveknek elfogadásra javasolja
- biztosítja a szükséges adatok összegyűjtését közvetlenül a célcsoportoktól és a migránsokat támogató szereplőktől
- a tervezési folyamat során alkalmazza az elfogadott tervezési módszereket

- meghatározza a célokat és fejlesztési irányokat, valamint együttműködik a helyi és országos szereplőkkel
- megtervezi a Helyi Akcióterv végrehajtásának nyomon követését és értékelését
- megfelelő képzések révén fejleszti saját tervezési kapacitásait
- a migrációkezelésről szóló törvénynek megfelelően Topolya község terület egyéb migrációkezelési feladatokat is ellát.

A Helyi Akcióterv kidolgozási folyamata 2025 folyamán zajlott.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS A TERVEZÉSI FOLYAMAT RÉSZTVEVŐINEK

A Topolya község területére vonatkozó Migrációkezelési Helyi Akcióterv kidolgozása céljából munkacsoport alakult, amelyben részt vettek a helyi önkormányzat képviselői mint a folyamat felelősei és a dokumentum hivatalos előterjesztői, továbbá a szociálisan veszélyeztetett személyekkel helyi szinten foglalkozó intézmények képviselői, valamint a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Főbiztosságának (KIRS) képviselői.

A községi munkacsoport szerepe:

- ✓ a szükséges adatok összegyűjtése a célcsoportoktól és a migránsok valamennyi kategóriáját támogató szereplőktől Topolya község területén;
- ✓ tervek és konkrét intézkedések kidolgozása a menekültek, belső menekültek, a visszafogadási egyezmény alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok, az emberkereskedelem áldozatai és más sérülékeny migráncsoportok problémáinak megoldására, valamint a jövőbeli fejlesztési irányok meghatározása
- ✓ információcsere és részvétel a tervezési folyamat szempontjából fontos megbeszéléseken;
- ✓ az elfogadott tervezési módszerek alkalmazása a tervezési folyamat során;
- ✓ célok és fejlesztési irányok meghatározása, valamint együttműködés a releváns helyi és országos szereplőkkel;
- ✓ a végleges dokumentum megszüvegezése;
- ✓ a dokumentumtervezet nyilvános vitájának kezdeményezése és annak elősegítése, hogy a végleges változat a Községi Tanács elé kerüljön elfogadásra

Köszönetünket fejezzük ki a munkacsoport minden tagjának a tervezési folyamatban való részvételéért.

A helyi akciótervezés folyamatába más intézmények, szervezetek és csoportok képviselői, valamint időszakosan a lehetséges kedvezményezettek csoportjai is bekapcsolódtak konzultatív jelleggel. Külön köszönet illeti a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Főbiztosságát.

A Migrációkezelési Helyi Akcióterv megvalósításának nyomon követése céljából Topolya Községi Képviselő-testülete létrehozta a Migrációs és Tartós Megoldások Tanácsát, az alábbi összetételben:

Szatmári Adrián, Topolya Községi Elnöke – a Tanács elnöke
Milan Obradović, Topolya Községi Elnökének helyettese – a Tanács tagja
Helena Mesaroš, Topolya Községi Közigazgatási Hivatalának munkatársa – a Tanács tagja
Marina Krsmanović, menekültügyi és migrációs biztos – a Tanács tagja
Mijatov Dávidházi Zita, Topolya Községi Közigazgatási Hivatalának vezetője – a Tanács tagja
Haverpus Lajos, Topolya Községi Szociális Központjának igazgatója – a Tanács tagja
Danijela Jeremić, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat képviselője – a Tanács tagja
Zoran Marijanović, a Belügyminisztérium, Szabadkai Rendőrkapitányság, Topolyai Rendőrállomás képviselője – a Tanács tagja
Budimir Marić, a Vöröskereszt Topolyai Községi Bizottságának képviselője – a Tanács tagja

ÖSSZEFOGLALÓ (REZÜMÉ)

Topolya község 2026–2030-as időszakra vonatkozó Migrációkezelési Helyi Akcióterve olyan stratégiai dokumentum, amely kifejezi a helyi önkormányzat hosszú távú elkötelezettségét egy kedvező társadalmi környezet kialakítása iránt. Ennek célja a migráció negatív hatásainak mérséklése, ugyanakkor a migráció által nyújtott pozitív lehetőségek kiaknázása a helyi közösség gazdasági és társadalmi fejlődése, a népesedéspolitikai célok és az emberi jogok érvényesülése érdekében. A terv olyan átfogó helyzetelemzésre épül, amely a migránsok helyzetének javítását szolgálja. Azokra a személyekre irányul, akik kényszerű migrációnak és létfenntartási nehézségeknek voltak kitéve, és Topolya község területén élnek.

Topolya község Menekültügyi és Migrációs Biztosságának adatai szerint 2025 szeptemberének végén 55 menekült státuszú személyt és 59 belső menekültet tartottak nyilván. Az érintettek tényleges száma azonban jóval magasabb, mivel sokan már megszerezték a szerb állampolgárságot, de továbbra is rászorulók.

A visszafogadási egyezmény alapján a Topolya község területére visszatérők számáról nem állnak rendelkezésre naprakész adatok. Az IOM által a korábbi években megvalósított önkéntes hazatérési programok keretében egy szerb állampolgár tért vissza Topolya községbe Németországból (GARP-program).

A Topolya község területére vonatkozó Migrációkezelési Helyi Akcióterv általános célja:

Az átfogó migrációkezelésen keresztül olyan feltételek megteremtése, amelyek lehetővé teszik az ágazati célok megvalósítását, mint például: a menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők és a migránsok szociális helyzetének javítása, jogaik védelme, a migráció pozitív fejlesztési potenciáljainak kiaknázására alkalmas környezet kialakítása, valamint a népességvándorlás negatív hatásainak enyhítése.

A HAT specifikus céljai:

1. specifikus cél:

2026 és 2030 között legalább 30 menekült, belső menekült, illetve a readmissziós megállapodás alapján visszatért család lakhatásának biztosítása megfelelő lakóház és hozzá tartozó telek megvásárlása révén.

2. specifikus cél:

2026 és 2030 között legalább 100 menekült, belső menekült és a readmissziós megállapodás alapján visszatért család lakhatási problémájának tartós rendezése építőanyag-csomagok odaítélésével, lakóépületek felújítására vagy építésük befejezésére.

3. specifikus cél:

2026 és 2030 között legalább 10 menekült, belső menekült és a readmissziós megállapodás alapján visszatért család gazdasági megerősítése jövedelemszerző programokon keresztül, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálattal együttműködve.

4. specifikus cél:

2026 és 2030 között a menedékkérők és a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok iránti tolerancia és szükségleteik megértésének erősítéséhez szükséges feltételek megteremtése a helyi közösség életminőségének javításával, a kommunális szolgáltatások fejlesztésével, egészségügyi, oktatási, kulturális és művészeti, valamint egyéb szolgáltatások számára alkalmas terek felszerelésével, továbbá gyermek- és sportjátékszötereik kialakításával és felszerelésével.

5. specifikus cél:

2026 és 2030 között biztosítani a menedékkérők és/vagy a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok, valamint a befogadó közösség közötti kulturális különbségek jobb megértését célzó tevékenységek folyamatos megvalósítását párbeszéd fejlesztésével, tematikus műhelymunkák, kerekasztal-beszélgetések és egyéb, az előítéletek csökkentését és a migránsok szükségleteinek jobb megértését szolgáló programok szervezésével.

6. specifikus cél:

2026 és 2030 között a helyi önkormányzati intézmények migrációkezelési kapacitásainak erősítése a munkatársak projektjavaslat-készítési képzésével, a migránsok támogatására szolgáló források biztosítása érdekében.

7. specifikus cél:

2026 és 2030 között a diaszpóra tagjaival való kapcsolatok és együttműködés kialakítása, illetve megerősítése Topolya község területén, adatbázis és felhasználói hálózat létrehozásával, a község gazdasági fejlődésének erősítése céljából.

8. specifikus cél:

2026 és 2030 között növelni az emberkereskedelemnek mint a modern kori rabszolgaság egyik formájának problémájával kapcsolatos tudatosságot legalább 3, az emberkereskedelem megelőzésével foglalkozó fórum megszervezésével, amelyek a széles nyilvánosság, illetve a veszélyeztetett csoportokkal dolgozó állami és civil szervezetek képviselői számára szólnak.

A becslések szerint a Helyi Akcióterv megvalósításához a 2026–2030 közötti időszakban összesen mintegy **2.000.000,00 dinárt** szükséges elkülöníteni a helyi költségvetésből, ami az ebben az időszakban tervezett tevékenységek megvalósításához szükséges források 10%-át jelenti. A fennmaradó 90%-ot (18.000.000,00 dinárt) adományokból és egyéb finanszírozási forrásokból (köztársasági, külföldi és hazai alapokból) tervezik biztosítani.

A Helyi Akcióterv szerves részét képezik a végrehajtásra, valamint a tevékenységek nyomon követésére (monitoring) és eredményességük értékelésére (evaluáció) vonatkozó tervezett intézkedések is.

1. fejezet: Topolya község általános adatai

Földrajzi adatok

Topolya község Vajdaságban, a Szerb Köztársaságban található, Bácska középső részén. A község területe hét községgel határos – északról Szabadka, északkeletről Zenta, keletről Ada, délkeletről Óbecse, délről Kishegyes, míg délnyugatról Kúla, nyugatról pedig Zombor község határolja. Topolya község területe szabálytalan alakú, északnyugat-délkelet irányú tengelye mentén hosszabb. A község területe 596 km², mely Bácska területének 6,46 %-át és Vajdaság AT területének 2,77 %-át teszi ki.

A 2022. évi népszámlálás alapján Topolya községben 26 228 lakos él.

Topolya térségének jellegzetessége „szárazföldi“ jellegében rejlik – mind a Dunától, mind a Tiszától távol esik, s nincs közvetlen összeköttetésben a Ferenc-csatornával sem. E térség központi, Tisza és Duna közötti helyzetéből eredően, Topolya térsége mindvégig a kelet – nyugati, de az észak – déli irány átutazó területe is volt.

Topolya községnek mai napig is helyzete van. Itt halad át az E – a Budapest–Szabadka–Belgrád található a Zenta–Zombor és a jelentőségű aszfaltutak helyi útvonala, amely huszonhárom helységének a Topolya várossal való

igen kedvező közlekedésföldrajzi 75. jelzésű nemzetközi út, valamint nemzetközi vasútvonal. Itt Óbecse–Bajmok regionális kereszteződései, ezen kívül számos jelentőséggel bír a község társadalmi és igazgatási központtal, összeköttetésében.

Topolya községben 23 település van, melyek 15 helyi közösséget alkotnak.

Demográfiai adatok

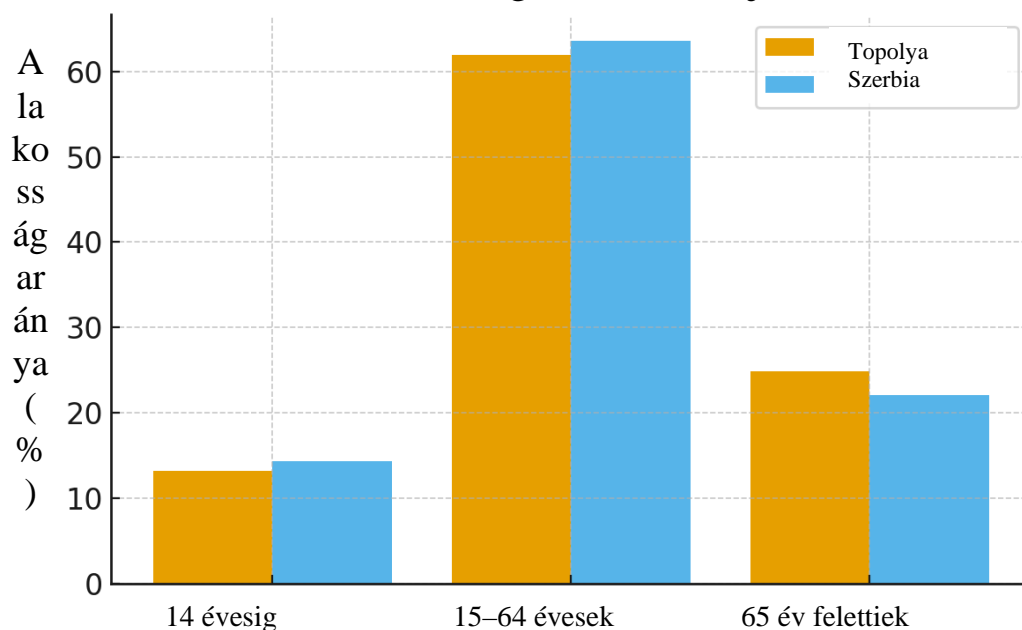
A lakosság létszáma települések szerint, a 2022. évi népszámlálás szerint:					
1	Brazília	115	12	Kisbelgrád	349
2	Bajsa	1941	13	Karkatur	371
3	Topolya	11930	14	Zentagunaras	1449
4	Cserepes	379	15	Njegoševo	417
5	Bogaras	55	16	Tomislavci	403
6	Felsőroglatica	298	17	Pannónia	452
7	Gunaras	1012	18	Pacsér	1806
8	Zobnatica	148	19	Pobeda	176
9	Kavilló	144	20	Svetičevo	96
10	Karađorđevo	349	21	Szurkos	66
11	Krivaja	365	22	Bácskossuthfalva	3906
			23	Völgypart	1
ÖSSZESEN:					26228

A 2022-es népszámlálás szerint Topolya község lakosságának összlétszáma 26.228 fő, de a Köztársasági Statisztikai Intézet 2016-os adatai alapján a becsült szám 31.517 fő, mára azonban ez a szám csökkent a natalitás és a mortalitás negatív viszonyának, valamint a lakosság gazdasági migrációjának következményeként. A 2002 és 2011 közötti, illetve a két népszámlálás közötti időszakban, a község lakossága 12,87%-kal csökkent, mely jelentősen több a Szerb Köztársaság népességének átlagos fogyásánál, mivel a lakosság az említett időszakban, országos szinten 4,15%-kal csökkent.

Topolya község és a Szerb Köztársaság lakosságának korstruktúrája

A továbbiakban kimutatásra került Topolya község lakosságának korstruktúrája a Szerb Köztársasághoz viszonyítva. Az adatok arról tanúskodnak, hogy Topolya községben a köztársasági átlaghoz képest valamivel alacsonyabb a fiatal lakosság (14 éves korig) aránya, valamivel alacsonyabb a munkaképes lakosság (15–64 év) aránya, de magasabb a 65 évnél idősebb korosztály aránya.

A lakosság korstruktúrája

1. grafikon: A lakosság korcsoportok szerinti összehasonlítása

Kategória	Topolya (%)	Szerbia (%)
14 évesig	13.18	14.37
15–64 évesek	61.93	63.52
65 év felettek	24.9	22.09

A lakosság korstruktúrája alapján a teljes népességben a középkorú lakosság dominál, de a lakosság öregedési tendenciája figyelhető meg, ami az előző diagrammból is látszik.

1. táblázat: A népesség alapvető csoportjai és mutatói

Év	Teljes lakosság		Alapvető lakossági csoportok				Az élve született gyerekek várható élettartama	
	Átlagéletkor	Öregedési mutató	% Munkaképes (15 – 64)	% Nagykorúak (18 felett)	% Iskoláskorú (7 – 14)	% Reprodukív korú (15 – 49)	Férfi	Nő
2018	44,3	165,2	66,38	84,25	7,05	43,25	71,48	77,6
2019	44,5	168,5	65,98	84,37	6,94	43,15	71,47	78,01
2020	44,7	170,4	65,58	84,49	6,9	43,11	70,84	78,07
2021	44,7	171,5	65,26	84,48	6,93	43,22	69,95	76,26
2022	46	187,6	62,01	83,96	7,04	38,9	69,77	75,88
2023	46	187,8	61,48	83,9	7,12	38,7	69,69	75,83
2024	46,1	188	60,82	83,79	7,3	38,48	70,31	77,03

Mindezek az adatok a teljes lakosságszám egyértelmű csökkenésére, az alacsony születésszámra, a negatív természetes szaporulatra és a magas öregedési indexre utalnak. A fiatalok városokba történő elvándorlása kedvezőtlen iskolázottsági struktúrát és szakemberhiányt eredményez. Az intenzív belső migráció a modern kor egyik jellemzője, amelyet a gazdasági válság körülményei tovább erősítenek. A gazdasági célú elvándorlás és a magasan képzett munkaerő elvándorlásának csökkentése érdekében az

önkormányzat népesedéspolitikai intézkedéseket hajt végre az életkörülmények javítása céljából, különös tekintettel a legveszélyeztetettebb társadalmi csoportok lakhatási problémáinak megoldására, mind a helyi lakosság, mind a menekültek, a belső menekültek, a readmissziós megállapodás alapján visszatérők, valamint a menedékkérők és a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok körében. A község az alábbi népesedéspolitikai intézkedéseket hajtja végre:

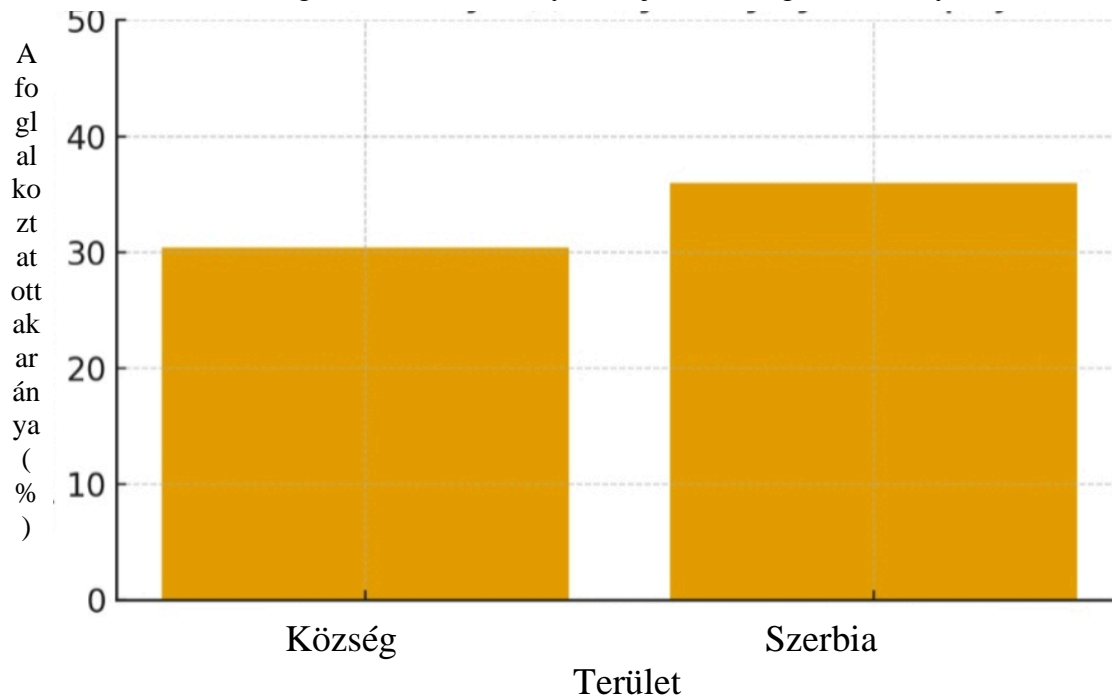
- uzsonna biztosítása a Bambi Iskoláskor Előtti Intézmény, valamint a szociálisan hátrányos helyzetű családok általános iskolás tanulói számára,
- ösztöndíjak felsőfokú tanulmányokat folytatók részére,
- a más községek területén működő középiskolákba járó tanulók útiköltség-térítésben részesülnek,
- egyszeri szülői támogatás biztosítása az elsőtől a negyedik gyermek születéséig,
- az év első újszülöttje részére az önkormányzat 100.000,00 dinár összegű támogatást adományoz,
- az elesett katonák családjai egyszeri támogatásban részesülnek,
- a Vuk-diploma birtokosai egyszeri támogatásban részesülnek,
- az általános iskolák első osztályos, valamint a középiskolák első évfolyamos tanulói egyszeri támogatásban részesülnek

Topolya község többnemzetiségű környezet, ahol a legnagyobb etnikai csoportot a magyarok alkotják, akik a teljes lakosság 50,83%-át teszik ki. A szerbek a lakosság 34,56%-át, a montenegróiak 1,42%-át, a ruszinok 0,52%-át, a szlovákok 0,12%-át alkotják, míg az egyéb nemzeti közösségek (albánok, bosnyákok, bolgárok, bunyevácok, goránok, jugoszlávok, macedónok, muszlimok, németek, romák, románok, oroszok, szlovének, ukránok, horvátok, csehek, valamint a nem nyilatkozók és a regionális hovatartozást megjelölők) együttesen Topolya község lakosságának 10,51%-át teszik ki.

Alapvető helyi gazdasági mutatók

A Köztársasági Statisztikai Hivatal adatai szerint 2024 végén Topolya község területén 7972 foglalkoztatott személy volt, ami a teljes népesség 30,39%-át jelenti, és mintegy 6%-kal alacsonyabb a köztársasági átlagnál.

A foglalkoztatottak aránya a teljes lakossághoz viszonyítva

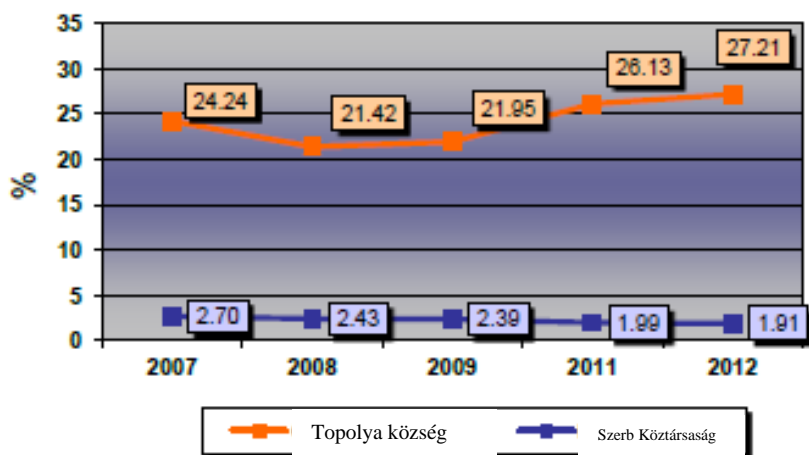
2. grafikon: A foglalkoztatottak aránya a teljes lakossághoz viszonyítva

Ágazatok szerint vizsgálva, a foglalkoztatottak körülbelül 60%-a az alábbi három ágazat valamelyikében dolgozik:

- ✓ mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat
- ✓ feldolgozóipar
- ✓ kis- és nagykereskedelem

Jelentőségüket tekintve a mezőgazdaság az egyik legjelentősebb gazdasági ágazat, s a község lakosságának legnagyobb része mezőgazdasággal foglalkozik fő- vagy kiegészítő tevékenységként.

A mezőgazdaságban dolgozó aránya a teljes foglalkoztatottsághoz viszonyítva

3. grafikon: A mezőgazdaságban dolgozók száma Topolya községben

A mezőgazdaságban foglalkoztatottak számát Topolya községben a 3. számú grafikon mutatja be. A bemutatott adatok szerint a mezőgazdaságban foglalkoztatottak magas aránya a község teljes foglalkoztatottságához viszonyítva jól szemlélteti a lakosság jelentős függőségét a mezőgazdasági tevékenységtől. A 2007–2012. közötti időszakot vizsgálva megállapítható, hogy míg a Szerb Köztársaságban ez az arány 1,91% és 2,70% között mozgott, addig Topolya községben 24% és 27% között alakult. Ez azt jelenti, hogy minden negyedik foglalkoztatott a mezőgazdaságban dolgozott, és ez az arány mintegy tízszer magasabb volt az országos átlagnál.

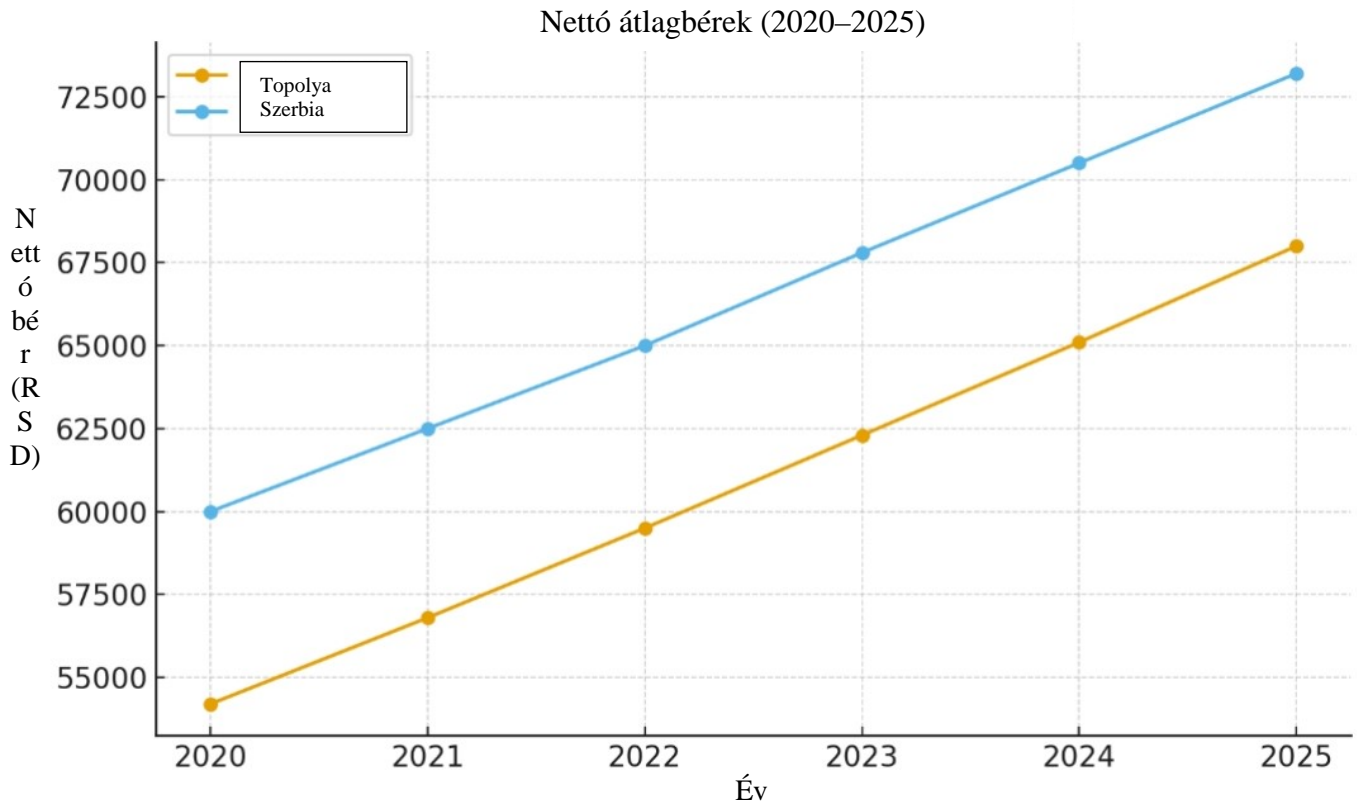
2. táblázat: Átlagbér a Szerb Köztársaságban és Topolyán

Átlagbér	SZERB K.	SZERB K.	TOPOLYA	TOPOLYA
Év	NETTÓ RSD	BRUTTÓ RSD	NETTÓ RSD	BRUTTÓ RSD
2018	49650	68629	43978	60715
2019	54919	75814	47807	66101
2020	60073	82984	51265	70916
2021	65864	90784	54617	75442
2022	74933	103316	60473	83587
2023	86007	118599	69651	96273
2024	98143	135403	79618	110080

Az egy foglalkoztatottra jutó kereseteket (éves átlag) bemutató táblázatból egyértelműen látható, hogy a bérek Topolya község területén továbbra is jelentősen elmaradnak a köztársasági átlagtól, és az elmúlt hét év során nem következett be számottevő béremelkedés.

A Köztársasági Statisztikai Intézet adatai szerint a Topolya községben elért nettó átlagbér 2024-ben 79.618,00 dinár volt, míg a Szerb Köztársaságban a nettó átlagbér ugyanezen évben 98.143,00 dinárt tett ki. Topolya község azon önkormányzatok csoportjába tartozik, ahol az átlagkereset az országos átlag 80–

100%-a között mozog.

4. grafikon: Nettó átlagbérek

Topolyán a bérek átlagosan valamivel alacsonyabbak, mint a köztársaság átlag, de a növekedés minden évben állandó. A legnagyobb mértékben 2024 és 2025 között nőttek a bérek, ami enyhe gyorsulási tendenciát mutat a béremelkedés terén.

3. táblázat: Munkanélküli személyek Topolya község területén

ÉSZAK-BÁCSKAI KÖRZET	2025. JÚNIUS végi állapot		
	Munkanélküli személyek		
	Összesen	Nők	Férfiak
Topolya	1.308	711	597

2024 végén a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint Topolya község területén 1464 munkanélküli személyt tartottak nyilván, közülük 815 nő volt. A munkanélküliek kor- és nem szerinti összetételét tekintve a legnagyobb arányt a 30 és 50 év közötti személyek képviselik, akik az összes munkanélküli 44,13%-át teszik ki. E csoporton belül a nők aránya 55,53%.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat nyilvántartásában szereplő munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összetételét tekintve a legnagyobb arányban a szakképzetlen személyek találhatók (48,47%), közülük a nők aránya 46,57%. A munkanélküliek második legnagyobb csoportját a III. és IV. fokú szakképzettséggel rendelkező személyek képezik, akik az összes munkanélküli 43,67%-át teszik ki, ezen belül a nők aránya 49,49%.

AZ AKTÍV MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA	Topolya
XII 2023	1605
XII 2024	1464
MUNKAERŐ IRÁNTI BEJELNTETT IGÉNY	Topolya
2024-es átlag	18
XII 2023	12
XII 2024	16

Oktatási struktúra

Topolya község területén nyolc általános iskola működik. Kettő Topolyán található, a többi pedig Bácskossuthfalván, Pacséron, Gunarason, Zentagunarason, Bajsán és Krivaján. Topolya község rendelkezik egy alapfokú zeneiskolával is.

A középfokú oktatás területén három középiskola áll a tanulók rendelkezésére: a Dositej Obradović Gimnázium és Közgazdasági Iskola, a Sinkovics József Műszaki Középiskola, valamint a Mezőgazdasági Iskola. A középiskolák által kínált szakirányok a következők: közgazdasági technikus, gépjárműgépész-technikus, számítástechnikai elektrotechnikus, pedikűrös–manikűrös, műköves-kályhás, falfelület-dekoratőr, állategészségügyi technikus, mezőgazdasági technikus, mezőgazdaságigép-kezelő, pék, hentes és virágkötő.

A 2022-es népszámlálás adatai szerint Topolya községnek 26.228 lakosa van, ebből 13.436 nő és 12.792 férfi. Ez azt jelenti, hogy a két népszámlálás között a község különböző okok miatt több mint 7000 lakost veszített, ami a 2011-es népszámláláshoz viszonyítva több mint 21%-os csökkenést jelent.

A teljes lakosságból 11.930 fő él városi környezetben, ahol a nők száma 542-vel haladja meg a férfiakét, míg a falvakban 14.298 személy él, ahol a nők száma 102-vel magasabb a férfiakénál.

Topolyán 2011-ben 14.573 lakos élt, míg a falvak lakossága összesen 18.748 fő volt.

A korcsoportok szerinti megoszlást tekintve a legutóbbi népszámlálás szerint a legnépesebb korosztály a 40–44 éveseké (1749 fő), valamint a 45–49 éveseké (1748 fő). A legkisebb létszámú csoportot a 85 év felettek alkotják, összesen 512 fővel, akik közül 354 nő.

A topolyai lakosok átlagéletkora jelenleg 46,01 év. A férfiak átlagéletkora 44,22 év, míg a nőké valamivel magasabb, 47,72 év.

A legidősebb lakosságú település Krivaja, ahol az átlagéletkor 53,63 év, míg a legfiatalabb település Bogaras, 43,48 éves átlagéletkora.

Topolyán a 0–4 éves korú gyermekek száma 544, ami a lakosság mintegy 4,6%-át teszi ki. A legtöbben Bajsán vannak (5,4%), ezt követi Zentagunaras 4,6%-kal, Pacsér 4,5%-kal, majd Bácskossuthfalva – egyben a legnépesebb falu –, ahol a legfiatalabb korosztály aránya 4,2%.

A legutóbbi népszámlálás szerint Topolya község legnépesebb települése Bácskossuthfalva, amelynek 3909 lakosa van, ugyanakkor a 2011-es népszámláláshoz képest 1142 fővel csökkent a lakossága.

Bajsa a község második legnagyobb települése 1941 lakossal, míg tíz évvel korábban 2297 lakosa volt.

Pacséron 1806 ember él, ami 774 fővel kevesebb az előző népszámláláshoz képest.

A következő legnépesebb település Zentagunaras 1449 lakossal, míg 2011-ben még 1768 lakosa volt. Ezt követi Gunaras 1012 lakossal, szemben a tíz évvel korábbi 1264 fővel. Pannónia, amelynek 2011-ben 607 lakosa volt, ma 452 lakost számlál.

A hatodik legnépesebb település Njegoševo 417 lakossal, míg tíz évvel korábban 534-en éltek ott. Ezt követi Tomislavci, ahol jelenleg 403 lakos él, szemben a korábbi 541 fővel.

Topolya községben a legtöbb település 300-400 lakos közötti népességgel rendelkezik. Cserepesen jelenleg 379 ember él, míg korábban 480. Karkaturon 371 lakos él, tíz évvel ezelőtt még 469-en voltak. Krivaja lakossága 365 fő, míg az előző népszámláláskor 653 fő volt.

Karadordevón a 2022-es népszámlálás során 349 lakost jegyeztek fel, míg tíz évvel korábban 468-at. Kisbelgrádban jelenleg 349 ember él, szemben a 2011-es 456 fővel.

Felsőroglaticán a legutóbbi népszámlálás szerint 298 lakos él, míg 2011-ben még 409-en lakták a települést. Pobeda településen jelenleg 176 lakos él, míg tíz évvel korábban 271-en voltak.

Zobnaticán a jelenlegi 148 fős lakosság 90 fős csökkenést jelent. Kavillón korábban 177-en éltek, ma 144-en, míg Brazíliában a jelenlegi 115 lakos 36 fős visszaesést jelent.

Svetičevón tavaly 96 lakost tartottak nyilván, ami 47 fővel kevesebb a korábinál, míg Középszállás a legutóbbi népszámlálás szerint 66 lakossal rendelkezik, ami 38 fővel kevesebb, mint korábban.

Bogarason 2011-ben még 83 ember élt, tíz évvel később azonban már csak 55.

Topolya község egyetlen olyan települése, amely statisztikailag népességnövekedést mutat, Völgypart. A településnek 2011-ben egyetlen lakosa sem volt, míg a legutóbbi népszámlálás során egy 75 és fél éves férfit tartottak nyilván lakosként.

A szociális központ felhasználóinak teljes (nyilvántartásba vett) száma a jelentéstételi időszakban						
A felhasználók kor szerint	A felhasználók száma (2022.01.01.–2022.12.31.)			A felhasználók száma 2022.12.31-én		
	F	N	Összesen	F	N	Összesen
GYEREKEK (0–17)	444	422	866	343	346	689
FIATALOK (18–25)	92	214	306	73	155	228
FELNŐTTEK (26–64)	777	1100	1877	662	844	1506
IDŐSEBBEK (65+)	222	352	574	190	302	492
ÖSSZESEN	1535	2088	3623	1268	1647	2915

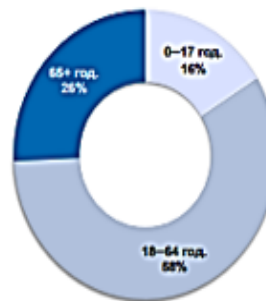
4. táblázat: A Szociális Központ felhasználóinak teljes száma

A lakosság korcsoportok és nemek szerint, 2023–2024.

	2023		2024	
	N	F	N	F
Gyerekek 6 éves korig (iskoláskor előtti korosztály)	773	828	756	823
7–14 éves gyerekek (általános iskolás korosztály)	869	980	893	981
15–18 éves gyerekek (középiskolás korosztály)	483	500	465	487
0–17 éves gyerekek	2009	2173	1989	2170
A fiatalok száma (15–29)	1755	1849	1708	1840
Munkaképes lakosság (15–64 év)	7852	8111	7644	7963
Teljes lakosság	13296	12668	13121	12538

Forrás: Lakossági becslés, KSI

A lakosság korcsoportok szerint, 2024

Forrás: Lakossági becslés, KSI

5. grafikon: A lakosság korcsoportok szerint

Művelődési intézmények:

Topolyán mindkét anyanyelven elérhető művelődési tartalom a lakosság számára.

Két művelődési egyesületünk van:

Vuk Stefanović Karadžić Művelődési Központ, amely a szerb néphagyományok ápolásával foglalkozik.

Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központ, amely a magyar néphagyományok ápolásával foglalkozik.

Múzeumok:

Bognár-kovács műhely.

Tájház.

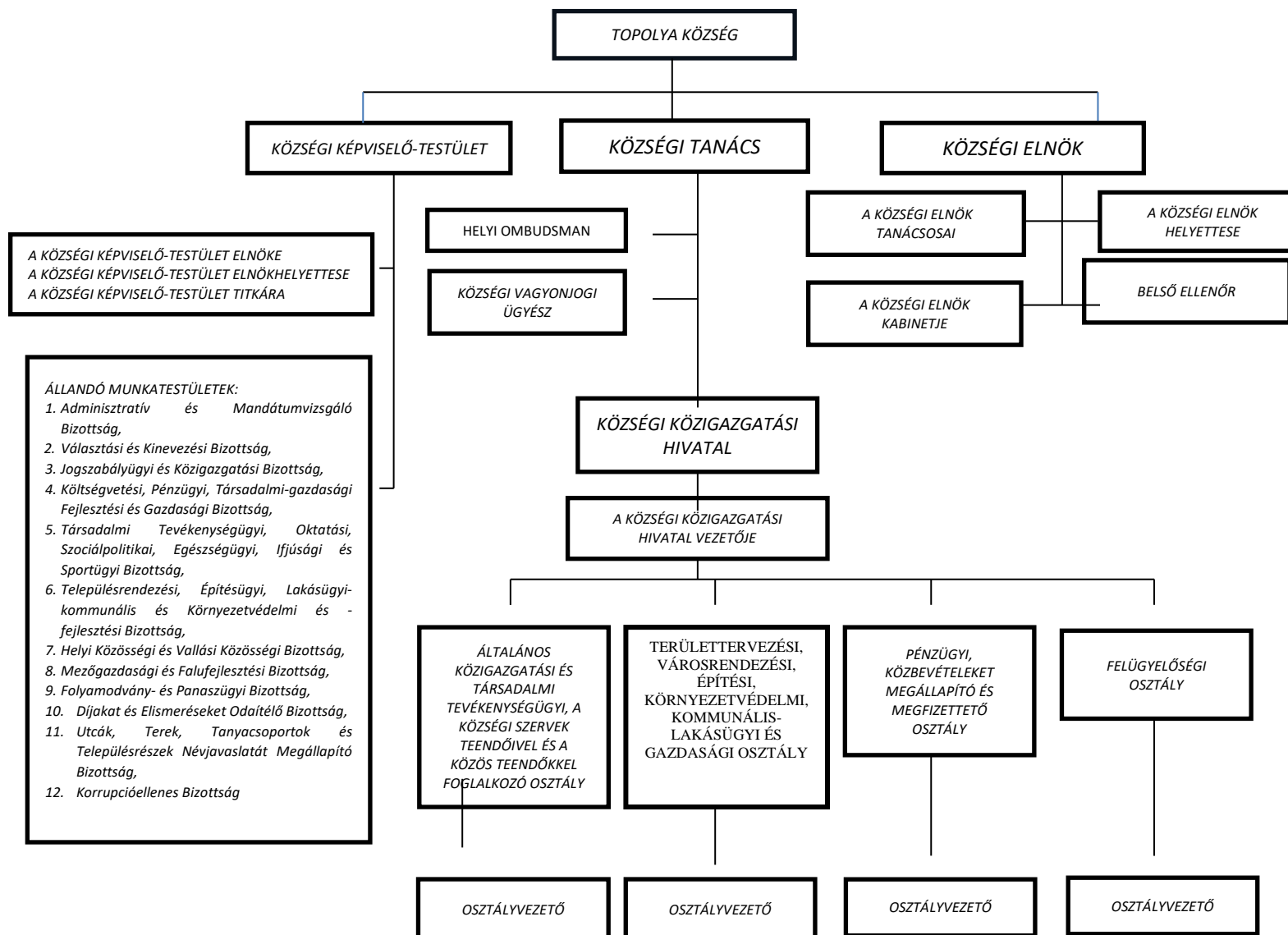
Helytörténeti gyűjtemény – Topolya Község Múzeuma.

Művésztelep.

Juhász Erzsébet Könyvtár.

Mozi két multifunkcionális teremmel.

Topolya község szerkezeti felépítése

- Topolya község tevékenységének és hatásköreinek jogi alapját A helyi önkormányzatról szóló törvény és Topolya község Statútuma képezi.
- **A község szervei:** Községi Képviselő-testület, Községi Elnök, Községi Tanács és Községi Közigazgatási Hivatal
- A **Községi Képviselő-testület** a legfőbb hatalmi szerv, amely a törvényhozói feladatokat látja el, és 35 képviselőből áll.
- A **Községi Tanács** gyakorolja a végrehajtó hatalmat a községben. Tagjai a községi elnök, a községi elnök helyettese, valamint 7 tanácsstag. A Tanács közvetlenül felelős a Községi Képviselő-testület határozatainak és egyéb aktusainak előterjesztéséért és végrehajtásáért, továbbá gondoskodik a költségvetési eszközök felhasználásáról és kezeléséről.
- A **Községi Elnök** egyben a Községi Tanács elnöke is, képviseli a községet, valamint felelős a költségvetés végrehajtásának elrendeléséért. A Községi Elnöknek két tanácsosa van.
- A **Menekültügyi és Migrációs Biztosság** feladata a menekültek, a belső menekültek, a readmisszió keretében visszatérők, a menedékkérők, valamint a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok helyzetével kapcsolatos kérdések kezelése és megoldása..

2. fejezet: A migrációra vonatkozó adatok Topolya község területén

Topolya község Menekültügyi és Migrációs Biztosságának adatai szerint a volt Jugoszláv Szövetségi Szocialista Köztársaság területén zajló háborús események kezdete óta összesen 6326 személyt regisztráltak a község területén.

Azoknak a személyeknek a megoszlása, akik Topolya község területén rendezték jogállásukat, a következő:

- 1) Menekültek: 6172;
- 2) Belső menekültek Koszovó és Metóhia AT területéről: 154;

A menekültek száma Topolya községben folyamatosan változik. Az első, 1996-os menekült-összeírás során összesen 4086 személyt vettek nyilvántartába a község területén. Az utolsó menekült-összeírást és státuszfelülvizsgálatot 2004 novembere és 2005 januárja között végezték el, amikor Topolya község területén összesen 3136 személyt regisztráltak.

Az utolsó összeírás is a menekültek számának további csökkenését mutatta. Az adatok arra utalnak, hogy a menekültek egy része az integráció mellett döntött, megszerezte a Szerb Köztársaság személyazonosító okmányait, elsősorban munkavállalás vagy különféle szociális jogosultságok igénybevétele érdekében.

Topolya község Menekültügyi és Migrációs Biztosságának adatai szerint 2025 szeptemberének végén 55 menekült státuszú személyt és 59 belső menekültet tartottak nyilván. Az érintettek tényleges száma azonban jóval magasabb, mivel sokan már megszerezték a szerb állampolgárságot, de továbbra is rászorulók.

Annak ellenére, hogy az elmúlt években számos támogatási program valósult meg a menekültek és a belső menekültek számára Topolya község területén, még mindig jelentős számú olyan személy él itt, aki az anyagi szegénység mellett számos más problémával is szembesül, például: az alapvető emberi jogokhoz való hozzáférés nehézségeivel, különféle jogi problémákkal és pszichoszociális nehézségekkel, amelyek a társadalmi kirekesztettségéből, marginalizációjából és diszkriminációjából erednek, stb..

A 2022-ben végzett szükségletfelmérés eredményei szerint a menekültek és a belső menekültek legnagyobb része a megkezdett építkezések befejezésében vagy a nem megfelelő állapotú lakóházak felújításában érdekelt, míg kisebb számuk házvásárlást vagy előregyártott lakóházak támogatási programját részesítené előnyben.

A visszafogadási egyezmény alapján a Topolya község területére visszatérők számáról nem állnak rendelkezésre naprakész adatok. Az IOM által a korábbi években megvalósított önkéntes hazatérési programok keretében egy szerb állampolgár tért vissza Topolya községbe Németországból (GARP-program).

Kollektív központok

Topolya községben egykor 31 kollektív központ működött, amelyekben több mint 700 személyt helyeztek el. A kollektív központok felszámolása 2000-ben kezdődött. A Menekültügyi Főbiztosság és az olasz INTERSOS humanitárius szervezet támogatásával 2004-ben felgyorsult a központok bezárása. 2009 végéig valamennyi kollektív központ megszűnt, a lakók számára pedig megfelelőbb elhelyezést biztosítottak magánszállásokon, saját tulajdonú házakban, bérelt ingatlanokban vagy rokonoknál és barátoknál.

Menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok

Stratégiai és geopolitikai helyzetéből adódóan a Nyugat-Balkán az Európai Unió felé vezető egyik legfontosabb migrációs útvonal jelentős állomásává vált. 2015-ben több mint félmillió, a Közel-Keletről, Ázsiából és Afrikából érkezett migráns lépte át Szerbia államhatárát, ami csaknem harmincszorosa volt a 2014-es teljes éves számnak. Az a tény, hogy ebből a tömegeből kevesebb mint 700 személy nyújtott be menedékkérelmet, arra utal, hogy célállomásuk nem Szerbia, hanem az Európai Unió tagállamai voltak. Ez jelentős szervezési és pénzügyi terhet ró azokra az intézményekre, amelyek a migráció kezelésével foglalkoznak, hiszen a migrációkezelés összetett folyamat, amely tervszerű, szervezett fellépést, valamint valamennyi illetékes szerv összehangolt és folyamatos együttműködését igényli. Menedékkérők és/vagy jogállás nélküli migránsok jelenleg nincsenek Topolya község területén, és annak valószínűsége is csekély, hogy a jövőben jelentősebb számban megjelenének.

Emberkereskedelem áldozatai

Az Egyesült Nemzetek Szervezete az emberkereskedelmet úgy határozza meg, mint személyek toborzását, szállítását, átadását, elrejtését vagy befogadását erőszak, fenyegetés, kényszer, emberrablás, csalás, megtévesztés, hatalommal való visszaélés vagy más kényszerítő eszközök alkalmazásával szexuális vagy gazdasági kizsákmányolás céljából, harmadik személy haszonszerzése érdekében. A kizsákmányolás formái lehetnek: szexuális kizsákmányolás, kényszermunka, rabszolgaság és szervkereskedelem. Az emberkereskedelem áldozatai vagy egyáltalán nem járulnak hozzá a velük történetekhez, vagy a hozzájárulásuk jogilag nem tekinthető érvényesnek, mert azt kényszer vagy megtévesztés útján szereztek meg.

Az úgynevezett balkáni útvonalon elhelyezkedő Szerbia az elmúlt években fontos tranzitországgá vált a Közel-Keletről, Afrikából és Ázsiából érkező migránsok számára a nyugat-balkáni region, majd a nyugat-európai országok fel vezető útvonalon. Ez alatt az időszak alatt a helyzet a migránsokról való sürgős gondoskodást igénylő rendkívüli válságból odáig jutott, hogy egyre több ember kénytelen hosszabb ideig Szerbiában tartózkodni. A migránsok hosszabb ideig tartó szerbiai tartózkodása kedvező környezetet teremthet a szervezett bűnözői csoportok és egyéni elkövetők által végzett kizsákmányolás számára. Ilyen körülmények között a migránscsempészet és az emberkereskedelem közötti határ gyakran elmosódik. Ezért a veszélyeztetett személyek védelme érdekében elengedhetetlen a különböző intézmények összehangolt együttműködése országos és helyi szinten egyaránt. Amennyiben ez nem valósul meg, fennáll a veszélye annak, hogy figyelmen kívül maradnak azok a sérülékeny emberek, akik könnyen

emberkereskedők áldozataivá válhatnak. Ebben a tekintetben fontos megérteni, hogy az emberekereskedelem áldozatainak azonosítása és védelme nemcsak humanitárius segítségnyújtást jelent, hanem a bűnözői tevékenységek folytatásának és a humanitárius válság biztonsági válsággá alakulásának megakadályozását is⁵.

A Belügyminisztérium, illetve a Topolyai Rendőrőrs adatai szerint 2022. január 1. és 2026. január 1. között Topolya község területén nem regisztráltak emberkereskedelemmel kapcsolatos esetet.

Diaszpóra

A diaszpóráról és a régióban élő szerbokról szóló törvény szerint (2. szakasz 1. bekezdése) a diaszpórához tartoznak: a Szerb Köztársaság külföldön élő állampolgárai, a szerb nemzet tagjai, a Szerb Köztársaság és a régió területéről kivándorolt személyek, valamint leszármazottaik. Ezért a diaszpórát a szerb nemzethez tartozó valamennyi személy és a szerb származású személyek alkotják, függetlenül születési helyüktől és a külföldön töltött idő hosszától. A szerb diaszpóra nem homogén csoport, hanem a migránsok több generációját foglalja magában, így az 1960-as évektől külföldön dolgozó vendégmunkásokat, az 1990-es évek menekültjeit, valamint a közelmúltban jobb gazdasági lehetőségek reményében kivándorolt, magasan képzett fiatal emigránsok hullámát is. A diaszpóra tagjainak az ország teljes lakosságához viszonyított aránya alapján a Szerb Köztársaság a rendkívül népes diaszpórával rendelkező országok közé tartozik, mivel a becslések szerint mintegy 4,5–5 millió ember él az ország határain kívül. A külföldön élő diaszpóratagok és a régióban élő szerbek ilyen magas száma a népesség hosszú kivándorlási történetének eredménye, amely különböző időszakokban különböző okokból – gazdasági, politikai, vallási, kulturális és családi indítékokból, valamint kényszeremigráció és az erőszak vagy üldöztetés előli menekülés miatt – következett be.

A diaszpóra mint a fejlődés motorja – A diaszpóra kulcsszerepet játszhat a helyi közösség jelenlegi és jövőbeli fejlődésében, elsősorban a beruházások és a tudástranszfer révén. Olyan fontos csatornaként tekinthetünk rá, amely elősegíti a tőke kétirányú áramlását – a társadalmi, humán, szellemi, politikai, kulturális és pénzügyi tőkéét egyaránt. A migránsok hidat képeznek a származási és a célterületek között, és az általuk fenntartott transznacionális kapcsolatok révén elősegíthetik a párbeszédet, tudást és tapasztalatot közvetíthetnek, valamint pénzügyi erőforrásaikkal hozzájárulhatnak a helyi közösség helyzetének javításához. Ily módon támogatják az együttműködés kialakulását és ösztönzik a fejlesztési elképzeléseket. Ez a kapcsolat helyi szinten a legerősebb, hiszen a társadalmi háló itt a legsűrűbb, és a saját erőforrások befektetésére irányuló hajlandóság is akkor a legerősebb, amikor közvetlen környezetről és konkrét, támogatásra szoruló emberekről van szó. Ehhez azonban az állam részéről rendszerszintű támogatásra van szükség, országos és helyi szinten egyaránt.

A diaszpóra potenciáljának mozgósításához és az együttműködés kialakításához mindenképpel fel kell térképezni a diaszpórát és a meglévő szervezeteit, emellett széles körű konzultációkat kell folytatni a diaszpóra tagjaival, mielőtt konkrét együttműködési formákat kezdenének. Fontos azonosítani és feltérképezni a diaszpóra meglévő kezdeményezéseit – programokat, hálózatokat, egyesületeket, szakmai

⁵ Bővebben lásd: az EBESZ emberkereskedelem elleni küzdelemért felelős különleges képviselőjének és koordinátorának hivatala (2017): „A befogadástól az elismerésig: az emberkereskedelem áldozatainak azonosítása és védelme a vegyes migrációs folyamatokban – különös tekintettel az EBESZ-régió menekültek és migránsok első azonosítására és befogadására szolgáló létesítményeire”, elérhető a: <https://www.osce.org/files/f/documents/5/e/399206.pdf> linken [hozzáférés: 2022. 08. 10.].

és üzleti klubokat a helyi közösségekben és a célországokban –, valamint megtalálni a módját annak, hogy ezek kapcsolódjanak a helyi közösség fejlesztési igényeihez. Ennek érdekében szorosabb együttműködést kell kialakítani a gazdaságért és gazdaságfejlesztésért felelős helyi szervekkel, valamint az oktatásért felelős önkormányzati szervekkel annak érdekében, hogy feltérképezzék a helyi diaszpóra tagjait, és erőforrásaik alapján olyan ösztönző politikákat dolgozzanak ki, amelyek elősegítik a diaszpóra bevonását a község gazdasági fejlődésébe és a kompetenciák fejlesztésébe.

Hogyan fejlessze a helyi közösség az együttműködést a diaszpórával?

- Azonosítani a legfontosabb fejlesztési prioritásokat és konkrét projekteket egy közös diaszpóraprogram kialakítása érdekében.
- Meghatározni és azonosítani a diaszpórát.
- Azonosítani a diaszpórában lévő partnereket és felismerni érdekeiket.
- Meghatározni, hogy a diaszpóra hogyan és mely területeken járulhat hozzá sajátos módon a helyi közösség fejlődéséhez.
- Olyan ösztönzőket kialakítani, amelyek a diaszpórát fejlesztési programokban való részvételre ösztönzik.
- Azonosítani a diaszpórával való együttműködés fő akadályait.
- Megfelelő társadalmi intézkedéseket és politikákat kiválasztani.
- Fejlesztani az önkormányzat kapacitásait a diaszpórával való együttműködés terén.
- Biztosítani a diaszpórára és a helyi közösségre vonatkozó politikák összhangját.

A migrációt fejlesztési tényezőként kezelő helyi politikák, valamint a migráns tőke számára kedvező környezet kialakítása intenzívebb helyi fejlődéshez vezethet. Egyértelművé vált az igény a helyi szintű migrációs politikai intézkedések iránt, mivel a helyi önkormányzatot a migrációs politika végrehajtásának egyik kulcsszereplőjeként ismerik el. A népesség migrációjának kezelése során választ kell találni arra, hogyan válhat a migráció a fejletlen és fejlődő térségek fejlődésének motorjává. A cél az, hogy a migrációt ne fenyegetésként, hanem a fejlődés lehetőségeként értelmezzék és valósítsák meg, a helyi szinttől egészen az országos szintig.

Ugyanakkor nyilvánvaló az információk és a hivatalos adatok hiánya a cirkuláris migrációban részt vevő személyek számáról és összetételéről, a diaszpórában élők számáról, valamint a külföldön élő személyekkel és szervezetekkel fenntartott hivatalos kapcsolatok tekintetében. A község arra törekszik, hogy a jövőben hivatalos kommunikációs csatornákat nyisson a diaszpórában élő személyek és szervezetek felé, hivatalos adatokat gyűjtsön, valamint kijelöljön egy személyt vagy létrehozson egy testületet az állandó kommunikáció fenntartására. Emellett felmerült annak lehetősége is, hogy évente egy rendezvényt szervezzenek, amelyen a diaszpóra képviselői találkozhatnak szülőföldjükön.

A Migrációkezelési Helyi Akcióterv elfogadásával, valamint a diaszpóra nyomon követésével és feltérképezésével, illetve a cirkuláris migráció monitorozásával foglalkozó munkacsoportok létrehozásával lehetőség nyílik az intézményi szinergiák kialakítására. Ez hozzájárulhat a diaszpóra és az anyaország közötti együttműködés megvalósításához és fejlesztéséhez, a transznacionális vállalkozások ösztönzéséhez, a cirkuláris és visszatérési migráció nyomon követésének, támogatásának és ösztönzésének feltételeihez, valamint a belső migrációs folyamatok hatékonyabb kezeléséhez.

A migrációkezelés területén végzett eddigi tevékenységek Topolya község területén

Topolya község folyamatosan gondoskodik a migránsok valamennyi kategóriájáról a törvényben előírt módon, az erre illetékes intézményeken keresztül. Ezek: a Községi Menekültügyi és Migrációs Biztosság, amely az adminisztratív és egyéb ügyeket intézi, a Vöröskereszt, a Topolyai Szociális Központ, az egészségügyi és az oktatási intézmények.

A **Biztosság** tevékenységét teljes egészében a jogszabályokra, a nemzetközi egyezményekre, valamint a Menekültügyi és Migrációs Főbiztosság utasításaira és iránymutatásaira alapozza. A Biztosság több éves tapasztalattal és szaktudással rendelkezik ezen a területen, és közvetlenül foglalkozik az érintett személyek számos problémájának megoldásával, mind adminisztratív, mind személyes vonatkozásban. A Biztosság alapvető feladatai közé tartozik: a menekültstátusz elismerésére és megszüntetésére vonatkozó végzésjavaslatok elkészítése, a tartózkodási cím változásainak nyilvántartása, az új menekültigazolványok, valamint az elveszett vagy megsemmisült igazolványok másolatainak kiállításához szükséges ügyiratok előkészítése, a személyes adatokban előforduló hibák javítására vonatkozó záradékok előkészítése, a Koszovó és Metóhia területéről kitelepített személyek nyilvántartásba vétele és a státuszukkal kapcsolatos valamennyi változás vezetése, különféle igazolások és bizonylatok kiadása. A Biztosság a Főbiztosság utasításai alapján megszervezte és lebonyolította a menekültek és a belső menekültek valamennyi összeírását, a választói névjegyzékbe történő regisztrációt, sőt magában a választások lebonyolításában is részt vett. Tevékenysége során folyamatos támogatást és segítséget kapott a helyi önkormányzattól.

A Menekültügyi és Migrációs Biztosság a lehető legteljesebb és leghatékonyabb segítségnyújtás érdekében aktívan együttműködik a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Főbiztosságával, Topolya Községi Közigazgatási Hivatalával, a Vöröskereszttel, a Topolyai Szociális Központtal, a Belügyminisztériummal, valamint más menekültügyi és migrációs biztosságokkal.

A **Topolyai Szociális Központ** a szociális védelemről és szociális biztonságról szóló törvény alapján, az érintettek kérelmére a menekültek, a belső menekültek és a visszafogadási egyezmények alapján visszatérők számára az alábbi jogok igénybevételét tette lehetővé:

1. Szociális védelmi intézményben való elhelyezés
2. Családi ellátás
3. Egyszeri pénzbeli segély
4. Pénzbeli szociális segély
5. A személynév utólagos bejegyzése

A Központ nem vezetett külön nyilvántartást a menekültekről és a belső menekültekről, ezért nem tud számszerű adatokat szolgáltatni az e csoportoknak nyújtott támogatásokról.

A topolyai Dr. Hadzsy János Egészségház az exodus időszakában és a menekültek, illetve a belső menekültek megjelenésekor folyamatosan és többféle módon vett részt a segítségnyújtásban.

1. A befogadóközpontba érkező valamennyi menekültet és belső menekültet azonnal megvizsgálták, különösen fertőző betegségek szempontjából, és biztosították számukra a szükséges egészségügyi ellátást.
2. Az érkezéskor minden menekült és belső menekült személy megkapta a szükséges gyógyszereket és egészségügyi felszereléseket.

3. A kollektív szálláshelyeken elhelyezett menekült és belső menekült személyeket rendszeresen látogatta egy egészségügyi csapat (egy szakorvos és két nővér), amely több mint egy éven át működött.
4. A várandós nők és az újszülött gyermekkel rendelkező anyák azonnal helyet kaptak az Egészségház szülészeti osztályán, ahol egészségügyi szükségleteiktől függően 2–3 hónapig tartózkodhattak.
5. A Menekültügyi Főbiztosság által kiadott igazolványok alapján valamennyi menekült és belső menekült ugyanazon egészségügyi jogokkal és szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel rendelkezett, mint a rendes biztosítottak.
6. Rendkívüli egészségügyi vizsgálatokat nem szerveztek a menekültek és belső menekültek számára, kivéve az érkezéskor végzett vizsgálatokat.
7. Minden kollektív központ hivatalosan bejelentett szálláshely volt, és tudomásunk szerint a CARE humanitárius szervezet saját költségén nyolc hónapon keresztül gyógyszerekkel látta el a központok lakóit, egy orvosból és egy nővérből álló csapat segítségével.

A Topolyai Vöröskereszt tevékenysége a menekültek ellátásában

A XX. század végén, Jugoszlávia felbomlásának időszakában a Szerbiai Vöröskereszt és annak részeként a Topolyai Vöröskereszt nagyszámú menekültet és kitelepített személyt látott el. Ezekben az években akár 700 000 menekült is tartózkodott Szerbiában a volt jugoszláv tagköztársaságokból.

A Topolyai Vöröskereszt 1991-től kezdődően végezte a menekültek fogadását, nyilvántartásba vételét és ellátását. Kezdetben Szlavóniából érkeztek menekültek, majd az 1995-ös Vihar hadműveletet követően több ezer ember érkezett a községbe a Krajinai Szerb Köztársaság területéről elűzött mintegy 250 000 szerb közül. Az újabb hullám 1997-ben következett, amikor Szlavóniából, Baranyából és Nyugat-Szerémségből költöztek ide emberek, majd az 1999-es bombázásokat követően Koszovó és Metóhia területéről érkeztek belső menekültek. A Topolyai Vöröskereszt összesen 7160 személyt vett nyilvántartásba.

A legnagyobb menekülthullám idején a Topolyai Vöröskereszt elsősorban a szállás biztosítását szervezte meg sok ember számára. Ennek érdekében a község egész területén úgynevezett kollektív szálláshelyeket alakítottak ki, amelyek száma kezdetben elérte a 31-et. Emellett sok menekültet magánháznál helyeztek el a község valamennyi településén, amit szintén a Vöröskereszt szervezett és valósított meg. A kollektív szálláshelyek száma az évek során fokozatosan csökkent, ahogy az emberek feltalálták magukat, házakat vásároltak vagy elköltöztek a község területéről. A lakhatási problémák megoldásával párhuzamosan a menekültek étel- és higiéniai segélyben részesültek, valamint ebben az időszakban kezdte meg működését a népkonyha is. Az alapvető élelmiszereket nemzetközi humanitárius szervezetek biztosították, elsősorban a Világélelmezési Program, a CARE, az ECHO és számos más szervezet. Az adományozók lehetőségeitől függően időszakosan tűzfát, ruházatot, lábbelit és háztartási gépeket is kaptak a menekültek. Minden segélyt a Vöröskereszt osztott szét az egyes adományozók által meghatározott feltételek szerint. Szerveztek orvosi látogatásokat is, amelyek révén a menekültek gyógyszereket kaphattak krónikus betegségeik kezelésére, mivel azokban az években gyógyszerhiány volt az országban. A Vöröskereszten belül jogi tanácsadó szolgálat működött, valamint humanitárius szervezetek finanszírozásával nyelvtanfolyamokat és pszichoszociális tanácsadó szolgálatot is szerveztek. A nemzetközi adományozók támogatási programjai 2004-ben lezárultak, és mivel azóta a menekülttáborokat a

szerb állampolgárság váltotta fel, az esetleges további támogatások kérdését a Topolyai Szociális Központtal együttműködve kezelik.

Trendek és migrációk

A menekült népesség nyilvántartott tagjai közül bizonyos számú személy sikeresen integrálódott, amit a hosszú migrációs múlt, az iskolázottság és egyéb körülmények is elősegítettek. Az önkormányzat vonzó célterületet jelentett e népesség számára, ezért sokan itt telepedtek le.

Azoknak a személyeknek a száma, akik a tartózkodási helyük rendezése érdekében lemondtak menekültstátuszukról, 2330 fő. A menekült és belső menekült népességen belül a migráció ma is folytatódik a tartózkodási hely változtatása formájában, mind a község területén, mind pedig a Szerb Köztársaság egész területén. A nyilvántartások szerint a község területéről 2759 menekült és 98 belső menekült távozott, míg az elmúlt két évben új menekült nem érkezett, ugyanakkor két belső menekült család költözött ide. Megjegyzendő, hogy ezek az adatok kizárólag a Topolya község Menekültügyi és Migrációs Biztosságánál regisztrált változásokra vonatkoznak, ezért nem tekinthetők teljes körű és maradéktalanul megbízható adatnak.

Nyilvántartásba vettek 518 olyan menekültstátuszú személyt, akik a község területén hunytak el. A pontos szám azonban nem állapítható meg, mivel az elhunytak hozzátartozói gyakran nem adják le a menekültigazolványokat az illetékes szervnél, így az érintettek továbbra is élő személyként szerepelnek a nyilvántartásokban.

A legnagyobb problémát a menekült és belső menekült népesség, valamint a visszafogadási egyezmény alapján visszatérők egy részének foglalkoztatása jelenti. Egyes személyek esetében az alacsony iskolázottság, a nyelvi akadályok, a személyes okmányok hiánya és hasonló nehézségek is jelentkeznek.

2015 szeptemberének elején a Szerb Köztársaság Kormánya elfogadta a **megnövekedett migránsbeáramlás esetére vonatkozó reagálási tervet és szükségletfelmérést**. A reagálási terv meghatározza azokat az intézkedéseket, tevékenységeket, humán, pénzügyi és egyéb erőforrásokat, amelyek szükségesek a migránsok sürgősségi elhelyezésének biztosításához és jogaik zavartalan gyakorlásához. A terv meghatározza továbbá az önkormányzatok kötelezettségeit és szerepét is a vegyes migrációs folyamatok helyi szintű kezelésében.

Az előző helyi akcióterv tapasztalatai azt mutatják, hogy a menekültek esetében jelentős eredmények születtek a lakóházak felújításában, mivel a menekültek többsége régebbi házakat vásárolt, amelyeken jelentős javításokra volt szükség, különösen a tetőszerkezet esetében, és több házban fürdőszoba sem volt. 22 házat vásároltak meg. Az építőanyag iránti igény továbbra is nagy, míg a házak iránt kisebb mértékű. Amennyiben az önkormányzati önrész nem lett volna szükséges, vagy kisebb lett volna annak mértéke, több család számára lehetett volna segítséget biztosítani. A belső menekültek esetében minden olyan család igényét kielégítették, amely építőanyag-támogatásra nyújtott be kérelmet. Időközben két új belső menekült család érkezett, amelyek azonnal kérelmet nyújtottak be lakóház vásárlására. Így a belső menekültek építőanyaggal kapcsolatos igényei teljes mértékben rendezettek. A visszafogadási egyezmény alapján visszatérők tekintetében Topolya területén mindössze egy kedvezményezett tartanak nyilván, aki nem jelezte támogatási igényét. Az előző helyi akciótervben meghatározott célok teljesültek, bár az eredmények még kedvezőbbek lehettek volna, ha több pénzügyi forrás áll rendelkezésre. A helyi migrációkezelési akciótervnek köszönhetően több mint 150 család részesült támogatásban.

Korábban megvalósított projektek:

A Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Főbiztosságával együttműködve eddig több közös projekt valósult meg, mégpedig:

év	menekültek/belső menekültek	építőanyag, jövedelemszerzési, falusi házak
év	menekültek/belső menekültek	építőanyag, jövedelemszerzési
2009.	menekültek	építőanyag – 1.125.000,00
2010.	menekültek	építőanyag – 375.000,00
	belső menekültek	építőanyag – 375.000,00
2011.	menekültek	építőanyag – 3.080.000,00
	belső menekültek	építőanyag – 1.500.000,00
2012.	menekültek	építőanyag – 3.040.000,00
	belső menekültek	építőanyag – 1.000.000,00
2013.	menekültek	építőanyag – 4.220.000,00
	belső menekültek	építőanyag – 420.000,00
2014.	menekültek	építőanyag – 5.275.000,00
2015.	menekültek	építőanyag – 2.970.000,00
2016.	menekültek	falusi házak – 3.750.000,00
2017.	menekültek	építőanyag – 2.750.000,00
2018.	menekültek	falusi házak – 1.160.000,00
2019.	menekültek	építőanyag – 3.465.000,00
2020.	menekültek	építőanyag – 3.850.000,00
2021.	menekültek	falusi házak – 7.000.000,00
2022.	menekültek	építőanyag – 3.500.000,00
2023.	menekültek	falusi házak – 1.700.000,00
2024.	menekültek	falusi házak – 1.950.000,00
2024.	menekültek	építőanyag – 2.400.000,00
2024.	menekültek	építőanyag – 2.400.000,00

Regionális lakhatási program:

48 építőanyag-csomagot osztottak szét.

22 falusi ház vásárlása valósult meg.

Az elmúlt tíz évben Topolya községben számos, a menekült és belső menekült személyeknek szánt különféle program és projekt valósult és valósul meg, amelyek közül némelyik jelenleg is zajlik. Néhány jelentősebb program:

- ✓ menekült település kiépítése Cserepesen 22 család számára,
- ✓ házépítés önépítési módszerrel Pannónián 12 család számára,
- ✓ házépítés önépítési módszerrel Njegoševón 14 család számára,
- ✓ építőanyag juttatása 123 család számára,
- ✓ háztáji gazdasággal rendelkező falusi házak vásárlása 22 család számára.

Projektek az emberi jogok előmozdítása területén:

Topolya községben nem valósultak meg külön projektek az emberi jogok területén. A volt JSZSZK területéről érkezett, menekültstátusszal rendelkező személyek a polgári jogvédőhöz fordultak nyugdíjjogosultságuk érvényesítése érdekében. Minden esetben sikeresen jártak el, vagyis sikerült érvényesíteniük nyugdíjhoz való jogukat. Több megkeresés érkezett a polgári jogvédőhöz a volt tagköztársaságok területén található ingatlanokkal kapcsolatos ügyekben is.

Az emberi jogok népszerűsítése a helyi médiumokon keresztül is történt: 2 televíziós csatorna, 2 rádióállomás, 2 nyomtatott sajtótermék közreműködésével.

A veszélyeztetett csoportok jogainak védelme és lakhatási támogatása:

1. OPEN ARMS (Nytott Ölelés) – támogatott lakhatási program értelmi fogyatékossgal élő személyek számára.
2. Szocioterápiás és tanácsadói szolgáltatások.
3. Inkluzív műhelyprogram.

3. fejezet: Helyzetelemzés és következtetések

A kontextus vagy munkakörnyezet elemzése négyfajta elemzést foglalt magában:

- 1) A tágabb környezet dokumentációjának elemzését, illetve áttekintését,
- 2) Helyzetelemzést (SWOT-elemzés)
- 3) Az érintett felek elemzését és
- 4) A problémák elemzését és a következtetések levonását

A dokumentáció áttekintése több kulcsfontosságú nemzetközi, országos és helyi stratégiai dokumentumot, valamint a Szerb Köztársaságban a menekültek kérdését szabályozó aktuális jogi keretet foglalta magában:

Nemzetközi keret

A nemzetközi migrációs jog magában foglalja a nemzetközi jog azon szabályait, amelyek a migránsok valamennyi kategóriájára vonatkoznak. Mivel nem létezik olyan egységes nemzetközi normarendszer, amely közvetlenül a migránsokra vonatkozna, különböző nemzetközi szerződések rendelkezéseit alkalmazzák. A Szerb Köztársaság az alábbi, migrációval közvetlenül vagy közvetve összefüggő nemzetközi nyilatkozatok és szerződések részaláírója:

- 1948 - Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
- A menekültek jogállásáról szóló 1951. évi egyezmény és az azt kiegészítő 1967. évi protokoll;
- A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya;
- A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya;
- A faji megkülönböztetés valamennyi formájának felszámolásáról szóló nemzetközi egyezmény;
- A gyermek jogairól szóló egyezmény;
- A biztonságos, rendezett és szabályos migrációról szóló Globális Megállapodás⁶;

⁶ A biztonságos, rendezett és szabályos migrációról szóló Globális Megállapodás – A Globális Megállapodás (GCM) egy nemzetközi stratégiai dokumentum, amely rendkívül széles körű megközelítést alkalmaz annak érdekében, hogy a nemzetközi közösség közös fellépésével erősödjön a lehetőségek különböző célok megvalósítására. E célok a globális népesség helyzetének javítását, a természet és az élet valamennyi elemének védelmét minden kontinensen és óceánon, vagyis általában az élet védelmét szolgálják. A dokumentum egyik prioritása a globális migráció növekvő jelenségének tervszerű és integrált kezelése, hogy az egyes szereplők összehangolt erőfeszítései, erőforrásai és tevékenységei révén a lehető legjobb eredmények szülessenek. A Globális Megállapodás elfogadásának fő okai a nemzetközi migráció kezelésével kapcsolatos nemzetközi együttműködés ösztönzése, a migrációs politikák fejlesztésének elősegítése azokban az államokban, amelyek különböző kihívásokkal szembesülnek, valamint annak biztosítása volt, hogy a dokumentum végrehajtása a helyi körülményekhez és lehetőségekhez igazodjon. A Globális Megállapodás alapelve valamennyi migráns biztonságának, méltóságának, emberi jogainak és alapvető szabadságainak védelme, függetlenül azok aktuális jogi státuszától. A nemzetközi migráció minden aspektusának kezelése – beleértve a humanitárius, fejlesztési és emberi jogi kérdéseket –, a nemzetközi koordináció erősítése, az idegengyűlölet, a rasszizmus és a migránsokkal szembeni diszkrimináció elleni küzdelem, valamint a sérülékeny migráncsoportok védelmi mechanizmusainak kialakítása a Megállapodás alkalmazásának kívánt eredményei közé tartozik. Ennek érdekében a Globális Megállapodás 23 célt és azok megvalósítását szolgáló intézkedéseket határoz meg annak biztosítására, hogy minden migráns – jogállásától függetlenül – hozzáférjen az alapvető szolgáltatásokhoz, és gyakorolhassa emberi jogait. A célok végrehajtása választ adhat azokra a jogos agggodalmakra, amelyekkel azok az államok és közösségek szembesülnek, amelyek demográfiai, gazdasági, társadalmi és környezeti változásokon mennek keresztül, amelyek vagy kiváltói, vagy következményei a migrációnak. Emellett mérsékelheti a migrációt kiváltó kedvezőtlen tényezők hatásait és

- A menekültekről szóló globális megállapodás(2018);
- Az ENSZ Agenda 2030 Fenntartható Fejlődési Keretrendszere⁷;
- Az Emberi Jogok Európai Egyezménye (1950) – Európa Tanács;
- Az Európa Tanács emberkereskedelem elleni egyezménye;
- A 2005. évi Szarajevói Nyilatkozat;

Mivel a nemzeti jogalkotást össze kell hangolni az Európai Unió jogszabályaival, a migrációkezelés szempontjából relevánsak az alábbi, a menekültügyi rendszerre vonatkozó uniós jogszabályok is: az Új Migrációs és Menekültügyi Paktum, a Dublini Rendelet, az EUODAC-rendelet, a 2011/95/EU irányelv a nemzetközi védelemre való jogosultság feltételeiről stb.).

A migrációkezelés szempontjából jelentős **nemzeti jogi keretet** az alábbi dokumentumok alkotják:

- o Menekültügyi törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 1/92. szám; JSZK Hivatalos Lapja, 42/2002. – SZAB-határozat szám; SZK Hivatalos Közlönye, 30/2010. szám);
- o Migrációkezelési törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 107/2012. szám);
- o Menedékjogról és ideiglenes védelemről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 24/2018. szám);
- o Külföldiekről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 24/2018. és 31/2019. szám);
- o A Szerbiai Vöröskeresztről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 107/2005. szám);
- o Szociális védelemről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 24/2011. és 117/2022. szám – AB-határozat);
- o Helyi önkormányzatról szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 129/2007., 83/2014. – másik törvény, 101/2016. – másik törvény, 47/2018. és 111/2021. – másik törvény szám);
- o A diaszpóráról és a régióban élő szerbekről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 88/09. szám);
- o A Szerb Köztársaság és az Európai Közösség közötti visszafogadási megállapodás megerősítéséről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye – Nemzetközi szerződések, 102/07. szám);
- o A tervezési rendszerről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 30/2018-3. szám);
- o Határozat az Ukrajnából érkező kitelepített személyek ideiglenes védelmének biztosításáról a Szerb Köztársaságban (SZK Hivatalos Közlönye, 2022. március 18-i 36. szám, 2023. március 17-i 21. szám).

csökkentheti a migrációs folyamatok kockázatait. Minden állam önállóan számol be a GCM végrehajtásáról saját területén, a helyi szinten nyilvántartott eredmények alapján.

⁷ Az ENSZ 2030-ig szóló Fenntartható Fejlődési Agendája – Ez a 2015 utáni időszakra szóló globális fejlesztési program. Az aláíró államoktól elvárják, hogy a következő 15 évben minden rendelkezésre álló erőforrást mozgósítsanak a szegénység felszámolása, az egyenlőtlenségek csökkentése és az éghajlatváltozás kihívásaira adott válaszok kidolgozása érdekében. A 2030-as Agenda 17 fenntartható fejlődési célt és 169 alcélt tartalmaz, és a fenntartható fejlődés mindhárom kulcsfontosságú dimenzióját magában foglalja: a gazdasági növekedést, a társadalmi befogadást és a környezetvédelmet. Az intézményfejlesztés és az együttműködés, amelyek a jogállamiságot és a békét hivatottak biztosítani, szintén külön célokban jelennek meg. A 2030-as Agenda egyik vezérelve, hogy annak előnyeiből mindenki részesüljön, és senki ne maradjon le („leave no one behind” – senkit sem hagyunk hátra). A migráció szempontjából a legfontosabb alcél a 10.7-es célkitűzés: „A rendezett, biztonságos, szabályos és felelős migráció, valamint az emberek mobilitásának elősegítése, többek között jól megtervezett és megfelelően irányított migrációs politikák végrehajtásával.” A migránsok fejlődési hozzájárulása többek között a transznacionális kapcsolatokon, a megszerzett tapasztalatokon és tudáson, valamint azokon a pénzügyi forrásokon keresztül valósul meg, amelyek jelentősen hozzájárulhatnak a helyi közösségek fejlődéséhez. A migráció és a fejlődés összekapcsolása a fejlesztési prioritásokkal számos ágazatra hatással van, a munkaerőpiactól és az adóbevételektől kezdve egészen a várostervezésig.

A migrációkezelés szempontjából jelentős **nemzeti stratégiai dokumentumok:**

- Migrációkezelési stratégia (SZK Hivatalos Közlönye, 59/2009. szám);
- A Szerb Köztársaság gazdasági migrációs stratégiája a 2021–2027-es időszakra (SZK Hivatalos Közlönye, 21/2020. szám);
- A menekültek és belső menekültek helyzetének rendezéséről szóló stratégia a 2024–2030-as időszakra (SZK Hivatalos Közlönye, 30/18. szám);
- A visszafogadási megállapodás alapján visszatérők reintegrációs stratégiája (SZK Hivatalos Közlönye, 15/2009. szám);
- Az anyaország és a diaszpóra, valamint az anyaország és a régióban élő szerbek kapcsolatának megőrzésére és erősítésére vonatkozó stratégia (SZK Hivatalos Közlönye, 4/11. és 14/11. szám);
- Foglalkoztatási stratégia a Szerb Köztársaságban a 2021–2026-os időszakra (SZK Hivatalos Közlönye, 18/21-4 és 36/21. szám);
- A Szerb Köztársaság illegális migráció elleni fellépésre vonatkozó, a 2018–2020. Időszakra szóló stratégiája (SZK Hivatalos Közlönye, 105/2018. szám);
- A Szerb Köztársaságban élő romák társadalmi befogadásának stratégiája 2022–2030 (SZK Hivatalos Közlönye, 23/2022. szám);
- Nemzeti szociális lakhatási stratégia (SZK Hivatalos Közlönye, 13/2012. szám);
- A Koszovóba és Metóhiába történő fenntartható visszatérés és megmaradás stratégiája (SZK Hivatalos Közlönye, 32/2010. szám);
- Nemek közötti esélyegyenlőségi stratégia 2021–2030;
- A születésszám növelésének stratégiája (2018);
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2015–2025;
- Az emberkereskedelem megelőzésének és visszaszorításának stratégiája, különös tekintettel a nőkre és gyermekekre, 2017–2022;
- Szerbia oktatásfejlesztési stratégiája 2030-ig;
- A diszkrimináció megelőzésének és az ellene való védelemnek a stratégiája 2022–2030;
- A Szerb Köztársaság mezőgazdasági és vidékfejlesztési stratégiája 2014–2024. (SZK Hivatalos Közlönye, 85/14. szám);
- Szegénységcsökkentési stratégia (2003);
- Nemzeti fenntartható fejlődési stratégia (2008);
- Nemzeti gyermekvédelmi cselekvési terv;
- Szerbia Európai Unióba történő integrációjának nemzeti programja;
- A megnövekedett migránsbeáramlás esetére kidolgozott reagálási terv és szükségletfelmérés (2015)

A megnövekedett migránsbeáramlás esetére kidolgozott reagálási terv és szükségletfelmérés (2015).

A menekültek helyzetére vonatkozó hatályos jogi keretet a menekültügyi törvény képezi (SZK Hivatalos Közlönye, 1/92. szám; JSZK Hivatalos Lapja, 42/2002. – SZAB-határozat szám; SZK Hivatalos Közlönye, 30/2010. szám). Mivel felmerült az igény arra, hogy a törvény jobban igazodjon a menekültek aktuális szükségleteihez és problémáihoz, 2010 májusában elfogadták a menekültügyi törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényt. Emellett 2012. november 8-án elfogadták a migrációkezelésről szóló törvényt, amely átfogó módon szabályozza a migráció kezelésének kérdéskörét.

Topolya község migrációkezelési szempontból jelentős helyi stratégiai dokumentumai:

- Topolya község fejlesztési terve (2022-2030)
- Topolya község 2026. évi helyi foglalkoztatási akcióterve

A dokumentumelemzés legfontosabb következtetései:

- A menekültek és belső menekültek helyzetének rendezéséről szóló 2024–2030-as nemzeti stratégia a visszatérés feltételeinek és a helyi integráció feltételeinek biztosítását tekinti fő cselekvési irányynak, ami teljes mértékben összhangban van az illető csoport helyzetének megoldására vonatkozó nemzetközi célkitűzésekkel, ugyanakkor szükség lenne annak aktualizálására és a valós állapottal való összehangolására.
- A Szerb Köztársaság gazdasági migrációs stratégiája számos témát lefed a gazdasági migráció jelenségével, annak kezelésével, a migráció és a fejlődés korrelációjával, valamint a diaszpóra mint a (helyi) fejlődés motorja szerepével kapcsolatban. A kulcsfontosságú célcsoport a munkaképes korú lakosság, a diaszpóra, a visszatérők és a külföldi munkavállalók. A stratégia általános célja a munkaképes lakosság elvándorlásának lassítása és a diaszpórával való kapcsolatok erősítése, a visszatérő és a cirkuláris migráció ösztönzése, valamint különböző oktatási profile külföldiek bevonása.
- A fokozott migránsbeáramlás kezelésére kidolgozott terv keretében és a helyi migrációs tanácsokkal együttműködve az illetékes intézmények biztosították a szükséges segítségnyújtást, tranzitközpontokat nyitottak és azonosították a migránsok sürgős elszállásolására alkalmas létesítményeket. A helyi migrációs tanácsok minden szükséges tevékenységet elvégeztek annak érdekében, hogy megteremtsék a feltételeket az időben történő reagáláshoz abban az esetben, ha migránsok nagyobb számban és hosszabb ideig tartózkodnának községük területén. A Menekültügyi és Migrációs Főbiztosság a migránsok befogadása és humanitárius ellátása témájában képzést szervezett a községi menekültügyi és migrációs biztosok számára, hogy elősegítse a helyi önkormányzatok képviselőinek hatékonyságát arra az esetre, ha a migránsok száma tovább fokozódna és több szakemberre lenne szükség a terepen. A helyi szereplőknek nyújtott folyamatos támogatás rendkívüli jelentőséggel bír a migránsválság kezelésében és leküzdésében. Éppen ez a fellépés, valamint a központi és a helyi hatalom együttműködése járult hozzá a gyorsabb és hatékonyabb reagáláshoz.
- A Nemzeti Migrációkezelési Stratégia (2009) meghatározza a migrációk tervszerű és szervezett kezelését a külső és belső migrációs mozgások nyomán követése révén, valamint olyan intézkedések végrehajtását, amelyek elősegítik a szabályos migrációt és visszaszorítják az irreguláris migrációt. A stratégia célja továbbá a menekültek és a belső menekültek problémáinak rendezése, valamint a visszafogadási megállapodások alapján visszatérő szerb állampolgárok hatékony befogadása és fenntartható társadalmi-gazdasági reintegrációja.
- A visszafogadási megállapodás alapján visszatérők reintegrációjának nemzeti stratégiája (2009) olyan kiemelt területeket határoz meg, mint a személyazonosító okmányok kiadása, a lakhatási kérdések rendezése, a foglalkoztatási lehetőségek megteremtése, valamint az egyéb jogok érvényesítése, például az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz, a szociális és családjogi védelemhez való jog biztosítása. A visszatérőkkel kapcsolatos koordináció és információcsere

hiánya komoly akadályt jelent a visszafogadási eljárás keretében hazatérők nyilvántartásba vételében, szükségleteik felmérésében és a megfelelő támogatás biztosításában, amely elősegítené beilleszkedésüket az új környezetbe.

- A fent említett egyéb nemzeti stratégiák megfelelő alapot biztosítanak, és iránymutatást nyújtanak olyan intézkedések és programok kidolgozásához, amelyek elősegíthetik a menekültek és a belső menekültek helyi integrációját, életkörülményeik és általános társadalmi helyzetük javítását.
- Topolya község helyi stratégiai dokumentumai eddig nem foglalkoztak kifejezetten a menekült és elűzött lakosságot közvetlenül érintő kérdésekkel, noha ezt a népességcsoportot különösen sérülékeny társadalmi csoportként ismerték el. Számukra azonban nem készült külön program, problémáikat és szükségleteiket pedig nem elkülönítve, hanem a község más hátrányos helyzetű lakossági csoportjainak igényeivel együtt kezelik.
- Az eddig megvalósított, illetve jelenleg is folyamatban lévő programok és projektek a menekültek és a belső menekültek esetében elsősorban a következő kérdések megoldására irányultak: lakhatás (falusi háztartások megvásárlása és építőanyag-csomagok biztosítása), gazdasági megerősítés, gyógyszer-támogatás, valamint tüzelő- és élelmiszer-csomagok biztosítása.

3.1. Helyzetelemzés (SWOT-elemzés)

A helyzetelemzés a migránsok különböző kategóriáinak helyzetjavítása terén megvalósított eddigi tevékenységek és eredmények feltárásával, valamint a helyi közösség erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és a működési környezetében jelentkező akadályoknak az áttekintésével készült.

Az elemzés SWOT-technikával készült:

		Strengths (Erősségek):	Weaknesses (Gyengeségek)
BELSŐ TÉNYEZŐK		A Községi Közigazgatási Hivatal támogatása (elnök, Községi Tanács, a közigazgatási hivatal vezetője)	Korlátozott eszközök a helyi önkormányzat költségvetésében
		Helyi stratégiai dokumentumok megléte	Kevés célirányos eszköz Topolya község költségvetésében a migránsok kérdésének finanszírozására
		Az infrastruktúra fejlettsége,	Magas munkanélküliség a helyi közösségben,
		Ankét a menekültek és a belső menekültek igényeiről	Az elemi szegénység növekedése
		Tapasztalatok az adományozókkal és nemzetközi partnerekkel való együttműködésben	Népességsökkenés és a lakosság elöregedése
		A tevékenységek végrehajtásához szükséges alapvető infrastruktúra megléte	A helyi közösség elégtelen tájékozottsága a migránsok problémáiról
		A tudatosság erősítése a helyi szintű gazdasági migráció jelentőségéről,	A visszatérők számáról és igényeiről szóló adatbázis hiánya
		Politikai akarat;	Elégtelen kapacitások és a probléma ismeretének hiánya a menedékkérőkkel és a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsokkal való munka során

	Adatbázis;	Elégtelen intézményi együttműködés az illető népesség problémáinak megoldásában
	Szakemberek	A diaszpóra elégtelen tájékozottsága a kapcsolódási és beruházási lehetőségekről
	Jól szervezett szociális központ;	A külső migráció fokozódása
		A gazdasági migráció jelentőségének fel nem ismerése helyi szinten
		Nincs rendszerszintű megközelítés
KÜLSŐ TÉNYEZŐK	<u>Opportunities (Lehetőségek):</u>	<u>Threats (Veszélyek):</u>
	Politikai konszenzus megléte a menekültek, belső menekültek, visszafogadási egyezmény alapján visszatérők, menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok problémáinak megoldása iránt nemzeti szinten	Rossz globális gazdasági helyzet,
	A menekültek problémáinak megoldására irányuló nemzeti stratégia megléte	A nemzeti stratégiák és tervek lassú alkalmazása
	Regionális projekt megléte a menekültek és kitelepítettek lakhatási problémáinak tartós megoldására	Az illetékes intézmények elégtelen fellépése a menekültek vagyoni jogi kérdéseinek megoldására a származási országokban
	A Menekültügyi és Migrációs Főbiztosság tevékenységei és programjai	A menekültek és a belső menekültek kérdése többé nem áll a széles nyilvánosság fókuszában
	Az IPA-alapok elérhetősége	A migráció ellenőrizetlen megvalósulása, amely felgyorsítja a biológiai népességfogyást az emigrációs térségekben
	Szociális védelmi, oktatási és foglalkoztatási reformok	A vonzó fejlődési lehetőségek hiánya a külföldről visszatérők számára
	A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat terveinek és programjainak megléte	A polgárok alacsony szintű tudatossága a gazdasági migrációnak az állam fejlődésére gyakorolt jelentőségéről

Az elemzés legfontosabb következtetései:

- A helyi közösség jelentős kapacitásokkal rendelkezik a menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, a menedékkérők és a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok problémáinak kezelésére. A legfontosabb erősségek közé tartozik a politikai akarat és az önkormányzati vezetés támogatása, Topolya község stratégiai fejlesztési szemlélete, valamint az adományozókkal való együttműködés és a célcsoport támogatását szolgáló számos program megvalósításában szerzett tapasztalat. A jövőben fejleszteni kell az adatbázisok kialakítását és összekapcsolását a különböző intézmények között, a köz- és magánszféra együttműködését, valamint a helyi költségvetésben elkülönített források növelését a menekültek, belső menekültek, visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, menedékkérők, jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok és más migráncsoportok támogatására. Emellett szükséges a népesedéspolitikai és a migrációkezelés egész területének fejlesztése is.
- A tágabb társadalmi környezetből származó legfontosabb külső lehetőségek közé tartozik az országos politikai konszenzus a menekültek, belső menekültek, visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok helyzetének rendezéséről, a Menekültügyi és Migrációs Főbiztosság (KIRS) programjai, valamint az IPA-alapokhoz való hozzáférés. Fontos akadályt jelent ugyanakkor a meglévő törvények és

stratégiák lassú végrehajtása, az adományalapok csökkenése, az ukrajnai háború, a gazdasági migráció problémájára adott rendszerszintű válasz hiánya, az ágazatok közötti együttműködés fejlesztésének szükségessége, a proaktív megközelítés hiánya, a gazdasági migrációról szóló adatok egységes nyilvántartási rendszerének hiánya, a gazdasági migráció növekedése Szerbián belül és kívül, a diaszpóra fejlesztési potenciáljának kihasználatlansága, a visszatérő és cirkuláris migráció elégtelen ösztönzése, valamint a migrációs folyamatok fejlesztési jelentőségéről szóló oktatás szükségessége. Ezeket mind figyelembe kellene venni a további tervezési folyamat során.

- A jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsokkal, a menedékkérőkkel és a diaszpóra tagjaival való munka kapacitásai nem azonos szintűek, ezért további támogatásra szorulnak.
- A nem megfelelő tájékozottság miatt fennáll annak lehetősége, hogy a helyi lakosság ellenállást tanúsítson, ha az önkormányzat nagyobb mértékben támogatja a migránsokat. Ezért tovább kell erősíteni a toleranciát és a helyi lakosság tudatosságát a migránsok különböző csoportjainak problémáival, valamint a migráció helyi közösség fejlődésére gyakorolt pozitív és negatív hatásaival kapcsolatban. Külön kihívást jelent majd egy megbízható adatbázis létrehozása a gazdasági migrációról Topolya község területén.

3.2. Az érdekelt felek elemzése

Az érdekelt felek elemzése során azonosították a migrációkezelés területének legfontosabb szereplőit Topolya községben. Ezeket két csoportra osztották: a szolgáltatások végső kedvezményezettjeire (a menekültek, belső menekültek, visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok különböző csoportjai és egyéb migránskategóriák) és az önkormányzat kulcsfontosságú partnereire az intézkedések és programok fejlesztési és alkalmazása terén.

Topolya község Migrációkezelési helyi akcióterve végfelhasználói:

- menekültek;
- belső menekültek;
- visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők;
- menedékkérők;
- jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok;
- Migrációs folyamatokban részt vevő munkaképes lakosság; diaszpóra és külföldről visszatérők; különböző képzettségű külföldiek;
- emberkereskedelem áldozatai;
- a helyi önkormányzati tisztviselők;
- Topolya község teljes hazai lakossága.

A migrációkezelés területének kulcsfontosságú helyi partnerei:

- ✓ **Helyi önkormányzat** – stratégiai dokumentumok és költségvetési döntések révén biztosítja az általános keretet;

- **Menekültügyi és Migrációs Biztosság** – ellátja alaptevékenységéhez tartozó feladatait és koordinálja a különböző támogatási programokat, amelyek a menekültek, belső menekültek, visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok támogatására vonatkoznak;
- **Topolya Község Szociális Központja** – a törvényben előírt hatáskörén belül és a szociális védelmi jogokról szóló határozat keretében szociális szolgáltatásokat nyújt (ezek olyan személyeknek nyújtott szolgáltatások, akik a Szerb Köztársaság állampolgárai, de mivel a menekültek többsége megkapta a szerb állampolgárságot, a központtal való együttműködés rendkívül fontos);
- **Vöröskereszt** – alaptevékenysége keretében különféle segítséget nyújtott a menekült lakosságnak;
- **Topolyai Egészségház** – alaptevékenységével hozzájárul a lakosság, így a menekültek egészségi állapotának javításához;
- **Oktatási intézmények** (óvodák, általános és középiskolák) – egyenlő feltételek mellett integrálják a menekült és belső menekült gyermekeket;
- **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat** – alaptevékenysége által segíti a menekültek és a belső menekültek foglalkoztatását (foglalkoztatási programok, állásbörzék szervezése, képzési programok – a gyakornoki munka támogatása, az önkéntesek szakmai továbbképzésének finanszírozása, a további tudás és képességek megszerzésének finanszírozása, például informatikai képzés, vállalkozásfejlesztés és hasonló);
- **KIRS (a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Főbiztossága)** – koordinálja és megvalósítja a migrációkezelési programokat és tevékenységeket;
- **Tartományi Menekült-, Elűzött- és Belső Menekültügyi Segélyalap** – különféle támogatási programokat valósít meg a menekültek és kitelepítettek számára;
- **Nemzetközi és hazai civil szervezetek** – SDF, INTERSOS, Edukacioni Centar;
- **Nemzetközi szervezetek** – UNDP, UNICEF, IOM, UNHCR és mások;
- **Munkaügyi, Foglalkoztatási, Veteránügyi és Szociálpolitikai Minisztérium** – a szociális védelmi rendszeren keresztül biztosítja a törvényben előírt jogok érvényesülését a menekültek számára is.

3.3. Problémaelemzés

A problémaelemzés azt mutatta, hogy a menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok és más migráncsoportok legfontosabb problémái Topolya községben a következők:

- ✓ Megoldatlan lakhatási kérdések, amelyeket tovább nehezít a származási országban található vagyon rendezetlen jogi helyzete (különösen Horvátországban). A Bosznia-Hercegovinából származó személyeknek sikerült érvényesíteniük lakhatási jogukat és visszaszerezniük ingatlanukat, amennyiben azok nem magántulajdonban voltak, mivel a magántulajdonú ingatlanok többsége megsemmisült. A Horvátországból származó személyek nem tudták visszaszerezni lakhatási jogukat, a magántulajdonú ingatlanok pedig többnyire megsemmisültek vagy súlyosan megrongálódtak. A magánszálláson élők számára külön problémát jelent a lakbér és a rezsiköltségek fizetése. Ezek csökkentése érdekében gyakran nem megfelelő körülmények között vagy befejezetlen lakóépületekben élnek.

- ✓ Munkanélküliség és anyagi szegénység. A helyi közösségben általánosan magas munkanélküliségi ráta és a munkahelyek hiánya miatt e célcsoport munkanélkülisége is jelentős. Az alacsony iskolai végzettség és a szakképzetlenség miatt nagyon nehéz számukra állandó munkát találni.
- ✓ A menekültek és belső menekültek többsége alkalmi, időszakos, be nem jelentett munkából vagy a szürkegazdaság különböző formáiból szerez jövedelmet. Egy részük fogyatékkal élő személy, ami az alacsony képzettségi szint mellett tovább csökkenti munkaerőpiaci versenyképességüket és foglalkoztathatóságukat. A munkanélküliséget tovább növeli, hogy a belső menekültek egy része nem érdekelt az aktív álláskeresőben, mivel havi pénzbeli támogatást kap azok után, akik Koszovó és Metóhia területén társadalmi tulajdonú vállalatoknál dolgoztak. Bár ez az összeg szerény, mégis minimális szociális biztonságot nyújt számukra. Emellett sokan adminisztratív nehézségekbe ütköznek az anyaországban megszerzett képesítések, a munkaviszony vagy a nyugdíjjogosultság igazolásához szükséges dokumentumok beszerzése során. A visszatérő családok többségében egyik családtag sem rendelkezik hivatalos munkaviszonnyal, és csak kevesen dolgoznak feketén, ami növeli a társadalmi kirekesztettség kockázatát.
- ✓ A Topolya községben élő menekültek és belső menekültek körében túlsúlyban vannak az alacsony szakképzettségű személyek. További problémát jelent, hogy a megszerzett képesítések gyakran nem felelnek meg a helyi gazdaság és egyéb ágazatok munkaerőigényeinek.
- ✓ Nem megfelelő és elégtelen szociális, illetve anyagi ösztönzők a menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok integrációjához, ami részben a megfelelő programok hiányából, részben pedig a háborús következmények – például a poszttraumás stressz-szindróma – fennmaradásából ered. Jellemző továbbá az úgynevezett informális csoportokba való bezárkózás (azonos faluból vagy régióból származó emberekkel való kapcsolattartás).
- ✓ Topolya község területén jelentős számú menekült és belső menekült család él, akik megkezdték lakóházaik építését, de nem rendelkeznek elegendő forrással az építkezés befejezéséhez.
- ✓ A menekültek, különösen a belső menekültek passzivitása, amely elsősorban a saját helyzetük javítását célzó kezdeményezések hiányában nyilvánul meg.
- ✓ A szükséges személyazonosító okmányok hiánya, elsősorban a belső menekültek és a visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők körében. Sok menekült, belső menekült, visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérő, menedékkérő és státusz nélküli migráns számára a legnagyobb problémát a személyi okmányokhoz (állampolgárság, lakcím-bejelentés) való hozzájutás jelenti Szerbiában, mivel az állampolgárságba vételre vonatkozó kérelem benyújtásához, ezt követően pedig a személyi igazolvány kiadásához szükséges dokumentumok beszerzése jelentős adminisztratív és pénzügyi akadályokba ütközik. Emiatt a menekült népeség jelentős része kiszorul a szerbiai szociális védelmi rendszerből (családi támogatás, ápolási díj, családi pótlék, anyasági támogatás stb.). Egyesek továbbra sem döntöttek az integráció és a szerb állampolgárság felvétele mellett, mert attól tartanak, hogy ez akadályozná őket a származási országukban fennálló jogaik (tulajdonjog, nyugdíjjogosultság, szolgálati idő elismerése stb.) érvényesítésében. A visszatérők egy része sem hozott még végleges döntést a

reintegrációról (többszörösen visszatérők), ami lassítja és nehezíti jogaik érvényesítését a reintegráció keretében.

- ✓ Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való elégtelen hozzáférés, különösen azok számára, akik nem kaptak menekültstátuszt, vagy akiknek státuszát a 2004/2005-ös menekült-nyilvántartás során nem erősítették meg. A visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők esetében az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférést nehezíti az egészségbiztosítási könyvecske hiánya (gyakran érdektelenség miatt), valamint a személyes egészségügyi dokumentáció hiánya (krónikus betegek, gyermekek esetében).
- ✓ A célcsoport gyakori költözései és migrációs mozgásai, amelyek nem kerülnek be a nyilvántartásokba.
- ✓ Népeségfogyás és a lakosság elöregedése.

Az elemzés általános következtetései

- A helyi közösség és az önkormányzat különböző kapacitásokkal rendelkezik a migránsok valamennyi kategóriája helyzetének javítására, például humán erőforrásokkal és Topolya község fejlesztésének stratégiai megközelítésével.
- A már meglévő mechanizmusokat és struktúrákat, valamint azok tevékenységeit össze kell kapcsolni a migrációkezelés fejlesztésével.
- A menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok, valamint a migránsok egyéb kategóriái rendkívül heterogén csoportot alkotnak, sokféle szükséglettel. Szükséges meghatározni azokat a prioritásokat, amelyekre ez a helyi akcióterv választ kíván adni, továbbá ösztönözni kell maguknak a célcsoportoknak az aktivitását és konstruktív együttműködését a terv megvalósítása során.
- Topolya községben jelentős számú helyi szereplőt, valamint a tágabb környezet szereplőit azonosították, akik bekapcsolódhatnak a migrációkezelés fejlesztésének folyamatába.
- A tervezési folyamatot a szereplők partnerségi együttműködésére, munkájuk átláthatóságának ösztönzésére és a felelősség megosztására kell alapozni.
- A menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási megállapodás alapján visszatérők, a menedékkérők, valamint a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok által tapasztalt problémák súlyossága és kiterjedtsége tervszerű és szakaszos megközelítést igényel. Ez különösen igaz a lakhatási problémák megoldására, amely jelentős erőforrásokat követel.
- E problémák megoldását a terv program- és pénzügyi elemeinek teljes összhangjával kell megtervezni, a helyi költségvetésből rendszeresen elkülönített források biztosításával, valamint pénzszerzési módok tervezésével új projektek kidolgozása vagy meglévő adományozói és hitelprogramok bevonása révén. A menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási megállapodás alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok és más

veszélyeztetett migráncsoportok helyzetének javítását már a tervezési folyamat kezdetétől össze kell kapcsolni Topolya község már meghatározott általános fejlesztési irányjaival.

- Ennek megfelelően e helyi akciótervnek a menekültek és belső menekültek társadalmi integrációjának alapvető elemeit – a lakhatást, a megfelelő képzés megszerzését és a foglalkoztatási lehetőségek javítását – össze kell kapcsolnia Topolya község területrendezési elképzeléseivel, valamint a gazdaság és más tevékenységi területek fejlesztésével.
- A helyi akcióterv kidolgozása során egyrészt figyelembe kell venni a ténylegesen rendelkezésre álló helyi erőforrásokat és azt a tényt, hogy a menekültek és a belső menekültek csupán egyikei a számos társadalmilag sérülékeny csoportnak; másrészt tekintettel kell lenni azokra az igényeikre és problémáikra, amelyek kifejezetten a menekülti, illetve a belső menekülti helyzet következményei.
- A kedvezőtlen demográfiai helyzetre, a népességcsökkenésre és az általános elnéptelenedésre tekintettel ez a terv a helyi erőfeszítések részét képezi e kedvezőtlen folyamatok enyhítése érdekében. A tevékenységek elsősorban lakhatási megoldásokra irányulnak, különösen háztáji gazdasággal rendelkező háztartások megvásárlására, építőanyag-csomagok biztosítására a megkezdett építkezések befejezéséhez vagy a nem megfelelő lakóépületek felújításához, valamint előregyártott házak odaitélésére.

4. fejezet: Kiemelt célcsoportok

Topolya község 2026 és 2030 közötti időszakra vonatkozó Migrációkezelési helyi akcióterve végfelhasználói a migránsok anyagilag és szociálisan leginkább veszélyeztetett csoportjai, elsősorban:

- menekültek;
- belső menekültek;
- visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők;
- menedékkérők;
- jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok;
- Migrációs folyamatokban részt vevő munkaképes lakosság; diaszpóra és külföldről visszatérők; különböző képzettségű külföldiek;
- emberkereskedelem áldozatai;

A kiemelt csoportok kiválasztásának kritériumai Topolya község helyi akcióterve keretében az alábbiak:

- A célcsoport létfenntartási és lakhatási veszélyeztetettsége;
- A célcsoport problémáinak láthatósága és elterjedtsége a helyi közösségben;
- Az adott problémával érintett célcsoport létszáma;
- A célcsoportot érdeklő saját problémáinak megoldása;
- A problémák megoldásának sürgőssége;
- A célcsoport kimaradása a rendszerszintű támogatási intézkedésekből (a szervezett társadalmi

támogatási rendszerből kiesettek);

- A célcsoport egyidejű érintettsége több problémában;
- Az önkormányzat hatásköre és felelőssége az adott problémával kapcsolatban;
- Kizáró kritérium: az önkormányzat évente 400.000 dinárt különít el egy speciális költségvetési tételen e célcsoport szükségleteinek megoldására, elsősorban házjavításokra, majd falusi házak vásárlására. E kérdések megoldására a község rendelkezésre bocsátotta szakemberét, amely eddig a lehető legjobb módon teljesítette a kitűzött feladatokat. Az elvégzett felmérés szerint még mintegy 200 család vár építőanyag-támogatásra, és körülbelül 30 családnak továbbra sincs rendezett lakhatási helyzete; ők elsősorban falusi háztartás vásárlása iránt érdeklődnek.

Különösen sérülékeny csoportok a fenti prioritások keretében:

- Egyedülálló szülők
- Olyan családok, amelyekben valamely családtag krónikus beteg és/vagy fejlődési nehézségekkel küzdő gyermek;
- Többtagú és többgenerációs családok;
- Idős háztartások
- Elesett, elrabolt vagy eltűnt személyek családjai,
- Olyan migráncsaládok, ahol a nő a családfenntartó
- Kísérő nélküli kiskorú külföldi személyek, illetve 18 év alatti gyermekek, akik származási országukon kívül tartózkodnak menedékkérelem miatt, üldöztetéstől való félelem vagy az emberi jogok megsértése, fegyveres konfliktus, illetve a származási országban fennálló zavargások miatti védelem hiánya következtében; továbbá szexuális vagy egyéb kizsákmányolás céljából emberkereskedelem áldozatául esett gyermekek, illetve azok, akik a származási országukban tapasztalható szegénység elől menekülnek.
- Menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok Topolya község területén.

5. fejezet: Általános és specifikus célok

A helyzetelemzésből, a helyi erőforrásokból és kapacitásokból, valamint a menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási (readmissziós) megállapodás alapján visszatérők, a menedékkérők, a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok és a migránsok egyéb kategóriáinak szükségletelemzéséből kiindulva, továbbá a nemzeti stratégiai célkitűzésekkel összhangban a következő **általános cél** került meghatározásra:

A migráció átfogó kezelésén keresztül olyan feltételek megteremtése, amelyek lehetővé teszik az ágazati célok megvalósítását, mint például a szociális helyzet javítása, a menekültek, belső menekültek, visszatérők és migránsok jogainak védelme, a migráció pozitív fejlesztési potenciáljainak hasznosítását elősegítő környezet kialakítása, valamint a népességvándorlás negatív hatásainak mérséklése.

A HAT specifikus céljai:

1. specifikus cél:

2026 és 2030 között legalább 30 menekült, belső menekült, illetve a readmissziós megállapodás alapján visszatért család lakhatásának biztosítása megfelelő lakóház és hozzá tartozó telek megvásárlása révén.

2. specifikus cél:

2026 és 2030 között legalább 100 menekült, belső menekült és a readmissziós megállapodás alapján visszatért család lakhatási problémájának tartós rendezése építőanyag-csomagok odaítélésével, lakóépületek felújítására vagy építésük befejezésére.

3. specifikus cél:

2026 és 2030 között a menedékkérők és a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok iránti tolerancia és szükségleteik megértésének erősítéséhez szükséges feltételek megteremtése a helyi közösség életminőségének javításával, a kommunális szolgáltatások fejlesztésével, egészségügyi, oktatási, kulturális és művészeti, valamint egyéb szolgáltatások számára alkalmas terek felszerelésével, továbbá gyermek- és sportjátéstermek kialakításával és felszerelésével.

4. specifikus cél:

2026 és 2030 között biztosítani a menedékkérők és/vagy a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok, valamint a befogadó közösség közötti kulturális különbségek jobb megértését célzó tevékenységek folyamatos megvalósítását párbeszéd fejlesztésével, tematikus műhelymunkák, kerekasztal-beszélgetések és egyéb, az előítéletek csökkentését és a migránsok szükségleteinek jobb megértését szolgáló programok szervezésével.

5. specifikus cél:

2026 és 2030 között a helyi önkormányzati intézmények migrációkezelési kapacitásainak erősítése a munkatársak projektjavaslat-készítési képzésével, a migránsok támogatására szolgáló források biztosítása érdekében.

6. specifikus cél:

2026 és 2030 között a helyi önkormányzati intézmények migrációkezelési kapacitásainak erősítése a munkatársak projektjavaslat-készítési képzésével, a migránsok támogatására szolgáló források biztosítása érdekében.

7. specifikus cél:

2026 és 2030 között a diaszpóra tagjaival való kapcsolatok és együttműködés kialakítása, illetve megerősítése Topolya község területén, adatbázis és felhasználói hálózat létrehozásával, a község gazdasági fejlődésének erősítése céljából.

8. specifikus cél:

2026 és 2030 között növelni az emberkereskedelemnek mint a modern kori rabszolgaság egyik formájának problémájával kapcsolatos tudatosságot legalább 3, az emberkereskedelem megelőzésével foglalkozó fórum megszervezésével, amelyek a széles nyilvánosság, illetve a veszélyeztetett csoportokkal dolgozó állami és civil szervezetek képviselői számára szólnak.

6. fejezet: Tevékenységek – A helyi akcióterv megvalósításának feladatai

1. specifikus cél:							
<i>2026 és 2030 között legalább 30 menekült, belső menekült, illetve a readmissziós megállapodás alapján visszatért család lakhatásának biztosítása megfelelő lakóház és hozzá tartozó telek megvásárlása révén</i>							
Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				HÖ költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
1.1. Pénzeszközök biztosítása házvásárlásra		Biztosítottak a szükséges pénzeszközök	A biztosított pénzeszközök összege	Emberi erőforrások		Helyi önkormányzat	KIRS
1.2. Bizottság alakítása a kedvezményezettek kiválasztására	15 nap	Megalakult a bizottság	Határozat a bizottság megalakításáról			Községi Elnök	
1.3. Szabályzat meghozatala és hirdetés a kedvezményezettek kiválasztására	7 nap	Elfogadásra került a szabályzat és a hirdetés szövege	Jegyzőkönyv			A kedvezményezettek et kiválasztó bizottság	
1.4. A házvásárlási hirdetés közzététele	2 hónap	Megjelent a hirdetés, beérkeztek a jelentkezések	A jelentkezett potenciális kedvezményezettek száma	Emberi erőforrások, a munkához szükséges helyiség és eszközök		Községi bizottság, HÖ	KIRS
1.5. A potenciális kedvezményezettek kiválasztása és a ház megtekintése	3 hét	Megállapításra került a potenciális kedvezményezettek listája	Jegyzőkönyvek és pályázati bizottság			A kedvezményezettek et kiválasztó bizottság	
1.6. az előzetes lista elkészítése és közzététele	15 nap	Megállapításra és közzétételre került az előzetes lista	Jegyzőkönyvek, jelentések	Emberi erőforrások		Községi bizottság, Helyi önkormányzat	KIRS
1.7. a kedvezményezettek kiválasztása és a végleges lista közzététele		Megállapításra került a legalább 20 kedvezményezett családot tartalmazó lista, akiknek házat vásárolnak, megkötötték a szerződéseket a kedvezményezettekkel	A megkötött szerződések száma			A kedvezményezettek et kiválasztó bizottság	

1.8. megállapodás aláírása az adományozó és a tulajdonos között	10 nap	Aláírt megállapodások	Az aláírt megállapodások száma			Adományozó, tulajdonos, kedvezményezett	Helyi önkormányzat
1.9. az adásvételi szerződés aláírása	7 nap	Aláírt adásvételi szerződések	Az aláírt szerződések száma			Tulajdonos, kedvezményezett	Helyi önkormányzat, KIRS
1.10. Beköltözés a vásárolt házba		Legalább 15 háztartás beköltözött	A beköltözött háztartások száma	Emberi erőforrások, szállítóeszközök		Helyi önkormányzat	KIRS médiumok
1.11. A program teljes megvalósításának médiareprezentációja		Közzétételre kerültek a programról szóló információk a helyi médiumokban	A programmal kapcsolatos híradások és cikkek száma és fajtája	Tér és idő a helyi médiumokban		Helyi önkormányzat	KIRS helyi médiumok
1.12. A program megvalósulásának nyomon követése és értékelés	6-12 hónap	A program megvalósulásával kapcsolatos információk gyűjtése és elemzése, jelentés készítése, sikeresség értékelése	Az elemzett információk száma és fajtája, a jelentések és ajánlások száma és fajtája	A HAT ezen részének nyomon követésével és értékelésével megbízott személyek		Helyi önkormányzat	KIRS

2. specifikus cél:

2026 és 2030 között legalább 100 menekült, belső menekült és a readmissziós megállapodás alapján visszatért család lakhatási problémájának tartós rendezése építőanyag-csomagok odaítélésével, lakóépületek felújítására vagy építésük befejezésére.

Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				HÖ költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
2.1. Bizottság alakítása	15 nap	Megalakult a Bizottság	Határozat a Bizottság megalakításáról			Községi Képviselő-testület	
2.2. Szabályzat meghozatala és a kiemelt családok kiválasztásának kritériumai	7 nap	Meghozott szabályzat, kidolgozott kritériumok	A szabályzat és a kritériumok minősége	Meglévő emberi erőforrás		községi bizottság	KIRS

2.3. hirdetés kiírása	4 hét	Közzétett hirdetés	A pályázat tartalma és feltételei			községi bizottság	
2.4. a kedvezményezettek kiválasztása és az előzetes lista elkészítése	15 nap	Megállapításra és közzétételre került az előzetes lista	Jegyzőkönyvek, jelentések			községi bizottság	
2.5. a végleges lista elkészítése és közzététele	8 nap	Megállapításra került a végleges lista	Jegyzőkönyv	Meglévő emberi erőforrás		községi bizottság	KIRS
2.6. tender kiírása és a legjobb beszállító kiválasztása	6 hét	Kiírták a tendert és kiválasztották a legjobb ajánlattevőt	A tender tartalma és feltételei, az ajánlat tartalma			községi bizottság	
2.7. a szerződés aláírása a beszállítóval	8 nap	Aláírt szerződés	A szerződés feltételei és tartalma			községi bizottság	
2.8. a szerződés aláírása a kedvezményezettekkel	8 nap	Aláírt szerződések	A szerződés tartalma				
2.9. az építőanyag szállítása	30 nap	Megítélt segély	A segély tartalma és minősége	Meglévő emberi erőforrás		Biztos, községi bizottság	KIRS
2.10. az építőanyag beépítésének nyomon követése	6 hónap	A program megvalósulásának és az anyag beépítésének nyomon követése	A megvalósulás minősége és szintje			Biztos, községi bizottság	KIRS
2.11. jelentés a program megvalósulásáról	6-12 hónap a szállítás napjától	A megvalósulás dokumentálva	A jelentés tartalma és kritériumai			Biztos, községi bizottság	KIRS

3. specifikus cél:

2026 és 2030 között legalább 10 menekült, belső menekült és a readmissziós megállapodás alapján visszatért család gazdasági megerősítése képzési és átképzési programokon keresztül, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálattal, a Foglalkoztatási Tanáccsal és az adományozókkal együttműködve.

Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				Hő költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
3.1. memorandum aláírása (adományozók, KIRS, NFSZ, helyi önkormányzat)	1 hónap	Aláírt memorandum	A memorandum feltételei és tartalma			Adományozó, KIRS, NFSZ helyi önkormányzat	
3.2. eszközök biztosítása a helyi önkormányzat gazdasági erősítésére szánt eszközök odaítéléséről szóló szerződés által	1 hónap	Biztosított eszközök	Az eszközök összege			Adományozó, helyi önkormányzat	
3.3. Bizottság alakítása helyi önkormányzati szinten	15 nap	Megalakított bizottság	Határozat a bizottság megalakításáról			Községi Képviselő-testület	
3.4. a szabályzat és a hirdetés elfogadása	7 nap	Elfogadásra került a szabályzat és a hirdetés szövege	A szabályzat tartalma és feltételei			A kedvezményezetteket kiválasztó bizottság	
3.5. nyilvános felhívás kiírása	1-2 hét	Kiírásra került a nyilvános felhívás	A nyilvános felhívás tartalma és feltételei			A kedvezményezetteket kiválasztó bizottság	
3.6 a kedvezményezettek kiválasztása és képzés szervezése	15-30 nap	Kiválasztásra kerültek a kedvezményezettek	A lista tartalma és a kedvezményezettek szerkezete			A kedvezményezetteket kiválasztó bizottság	
3.7 a szerződés aláírása a program kedvezményezettjével	7 nap	Aláírásra kerültek a szerződések	A szerződés feltételei és tartalma			Helyi önkormányzat, NFSZ	

3.8. A program megvalósulásának nyomon követése és értékelés	6 hónap	A program megvalósulásával kapcsolatos információk gyűjtése és elemzése, sikeresség értékelése	Az elemzett információk száma és fajtája, a jelentések és ajánlások száma és fajtája			Helyi önkormányzat, NFSZ	KIRS

4. specifikus cél:

2026 és 2030 között a menedékkérők és a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok iránti tolerancia és szükségleteik megértésének erősítéséhez szükséges feltételek megteremtése a helyi közösség életminőségének javításával, a kommunális szolgáltatások fejlesztésével, egészségügyi, oktatási, kulturális és művészeti, valamint egyéb szolgáltatások számára alkalmas terek felszerelésével, továbbá gyermek- és sportjátékszövegek kialakításával és

Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				HÖ költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
4.1. memorandum aláírása (adományozók, KIRS, NFSZ, helyi önkormányzat)	1 hónap	Aláírt memorandum	A memorandum feltételei és tartalma			Adományozó, KIRS, helyi önkormányzat	
4.2. az eszközök biztosítása a tevékenységek megvalósítására és a terület felszerelésére szánt eszközök odaítéléséről szóló szerződés által	1 hónap	Biztosított eszközök	Az eszközök összege			Adományozó, helyi önkormányzat	
4.3. Bizottság alakítása helyi önkormányzati szinten	15 nap	Megalakított bizottság	Határozat a bizottság megalakításáról			Községi Képviselő-testület	
4.4. A berendezések és anyagok műszaki specifikációjának meghatározása	7 nap	Elkészült a berendezések és anyagok műszaki specifikációja	A berendezések és anyagok specifikációja			Bizottság és Tanács	
4.5. Közbeszerzési eljárás lebonyolítása a berendezések és anyagok beszerzésére	30 nap	Lebonyolították a közbeszerzési eljárást, és kiválasztották a berendezések és anyagok szállítóját	Jegyzőkönyv és határozat			Bizottság és megrendelő	Adományozó, KIRS

4.6. Szerződéskötés a beszállítóval	7 nap	Megkötötték a szerződéseket	Aláírt szerződések			Bizottság és megrendelő	Adományozó, KIRS
4.7. A berendezések és anyagok leszállítása, valamint a szerződés szerinti szerelési munkálatok ellenőrzése	30 nap	Leszállították a berendezéseket és az anyagokat	Jegyzőkönyv			Bizottság, kedvezményezett	
4.8. Bizottsági átadás használatra és rendeltetésszerű igénybevételre	7 nap	Átadás-átvétel	Jegyzőkönyv			Bizottság, kedvezményezett	

5. specifikus cél:							
<i>2026 és 2030 között biztosítani a menedékkérők és/vagy a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok, valamint a befogadó közösség közötti kulturális különbségek jobb megértését célzó tevékenységek folyamatos megvalósítását párbeszéd fejlesztésével, tematikus műhelymunkák, kerekasztal-beszélgetések és egyéb, az előítéletek csökkentését és a migránsok szükségleteinek jobb megértését szolgáló programok szervezésével</i>							
Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				HÖ költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
5.1. A szerződés aláírása az adományozóval	10 nap	Az eszközök biztosítása	Aláírt szerződés		Emberi erőforrás	Migrációs tanács	Adományozó, illetékes minisztérium, szoc. központ és KIRS
5.2. A tevékenységek prezentálása és hirdetés a sajtón keresztül	A folyamatosan a tevékenységek szerint	Legalább 2 prezentáció tartása és a nyilvánosság megismertetése a tervezett tevékenységekkel	A résztvevők száma a prezentációkon		Műszaki feltételek prezentáció tartásához	Biztos	Adományozó, illetékes minisztérium, szoc. központ és KIRS
5.3. a Projektet Megvalósító Bizottság/projektcsoport megalakítása	5 nap	Megalakult a Projektet Megvalósító Bizottság	A bizottsági tagok száma		Meglévő források	Helyi önkormányzat és Tanács	illetékes minisztérium, szoc. központ és KIRS
5.4. A beszerzési és/vagy rekonstrukciós program megvalósítása	Minimum 90 nap	Közzétett közbeszerzés	A megvalósított programok száma és fajtája, beszerzett berendezések vagy a rekonstrukció típusa		Szakszolgálatok	Projektet Megvalósító Bizottság	

5.5. Egyes projektek megvalósításának lezárulásáról szóló jelentés	7 nap a projekt befejezésétől	A bizottság elkészítette és elfogadta a jelentést	Igazolás a jelentés átvételéről		Projektet Megvalósító Bizottság/projektcsapat	KIRS és biztos	
5.6. Az egyes programok megvalósításának és eredményességének nyomon követése	Folyamatosan	Információk gyűjtése és elemzése a programok megvalósításáról	A beszerzett berendezések száma, minősége és típusa, valamint az elvégzett felújítások	Emberi erőforrás		Biztos	Adományozó, illetékes minisztérium, szoc. központ és KIRS

6. specifikus cél:

2026 és 2030 között a helyi önkormányzati intézmények migrációkezelési kapacitásainak erősítése a munkatársak projektjavaslat-készítési képzettségével, a migránsok támogatására szolgáló források biztosítása érdekében.

Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				HÖ költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
6.1. A szerződés aláírása az adományozóval az egyes tevékenységekre	10 nap	Biztosított pénzeszközök	Aláírt szerződés		Emberi erőforrás és Tanács	A Migrációs Tanács elnöke	Adományozó (KIRS)
6.2. A program bemutatása és a tevékenységek nyilvános meghirdetése a Városi Közigazgatási Hivatal hirdetőtábláján és a tömegtájékoztató eszközökben.	30 nap az egyes tevékenységekre	Legalább 2 projektírási képzés megtartása, képzésenként 10 potenciális résztvevő számára	Közzétett felhívás		A hirdetés műszaki feltételei	Biztos	
6.3. A képzés résztvevőinek, a helyszínek és az előadóknak a kiválasztása.	15 nap	A képzés résztvevőinek, a trénernek és a képzés helyszínének kiválasztása.	A résztvevők száma		A helyi önkormányzat meglévő erőforrásai	Helyi önkormányzat és Tanács	KIRS, adományozó
6.4. Kerekasztal-beszélgetések megtartása a migrációkezelés témájában	1 nap a kerekasztal-beszélgetésre	Legalább egy kerekasztal-beszélgetés megszervezése	A résztvevők száma		Meglévő erőforrások	Helyi önkormányzat és Tanács	KIRS, adományozó

6.5. A kerekasztal-beszélgetések témáinak és előadóinak kiválasztása, valamint a helyszín kijelölése	15 nap	Legalább egy kerekasztal-beszélgetés megtartása 10 potenciális résztvevő bevonásával.	A résztvevők száma		Meglévő erőforrások	Helyi önkormányzat és Tanács	KIRS, adományozó
6.6. Jelentés az egyes projektek megvalósításának befejezéséről	7 nap a megvalósítás után	A Bizottság által elkészített és elfogadott jelentés	A jelentés átvételéről szóló igazolás		Projektet Megvalósító Bizottság	Tanács	KIRS, adományozó

7. *specifikus cél:*

2026 és 2030 között a diaszpóra tagjaival való kapcsolatok és együttműködés kialakítása, illetve megerősítése Topolya község területén, adatbázis és felhasználói hálózat létrehozásával, a község gazdasági fejlődésének erősítése céljából.

Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				HÖ költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
7.1. gyütműködés és folyamatos kommunikáció kialakítása, valamint információ- és tapasztalatsere a Külügyminisztériummal	Folyamatos tevékenység	Kapcsolatok létrejöttek, az együttműködés kialakult, az adatok és információk cseréje megvalósult	Megtartott találkozók, jegyzőkönyvek, aláírt együttműködési megállapodás	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat, MSP	Biztosság, KIRS Migrációs tanács
7.2. A projekt végrehajtásáért felelős munkacsoport létrehozása	10 nap	A projektcsapat megalakult	Végzés a csapat megalakításáról	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat	Biztosság, Migrációs tanács
7.3 Az adatgyűjtés módszertanának kidolgozása és adatbázis létrehozása	Folyamatos tevékenység	Az adatbázis elkészült	Az adatok bekerültek az adatbázisba	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat, projektcsapat	Biztosság, Migrációs tanács

7.4. Kapcsolatfelvétel a diaszpóra tagjaival és találkozók megszervezése	Folyamatos tevékenység	Kapcsolatok létesültek, információk és tervek kerültek megosztásra, a jövőbeni együttműködésről megállapodás született	A megtartott találkozók száma	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat, projektcsapat, a diaszpóra tagjai	Biztosság, Migrációs tanács
7.5. A projekt népszerűsítését szolgáló médiakampány és nyilvános bemutatás	Folyamatos tevékenységként	A nyilvánosság tájékoztatást kapott a tevékenységekről	Újságcikkek, tévéműsorok, internetes jelenlét	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat, projektcsapat	Biztosság,

8. specifikus cél:

2026 és 2030 között növelni az emberkereskedelemnek mint a modern kori rabszolgaság egyik formájának problémájával kapcsolatos tudatosságot legalább 3, az emberkereskedelem megelőzésével foglalkozó fórum megszervezésével, amelyek a széles nyilvánosság, illetve a veszélyeztetett csoportokkal dolgozó állami és civil szervezetek képviselői számára szólnak.

Tevékenységek	A tevékenységek megvalósítására tervezett idő	Várt eredmény	Mutató(k)	Szükséges erőforrások		A tevékenység felelőse	A megvalósítás partnerei
				HÖ költségvetése és/vagy egyéb helyi források	Egyéb források		
7.1. Szerződés megkötése a támogatóval a tematikus műhelymunkák megvalósítására, a rendelkezésre álló finanszírozás szabályainak és rendeltetésének megfelelően	10 nap a projekt adományozó általi jóváhagyásától	Biztosított pénzeszközök	Aláírt szerződés, az eszközök mértéke	Emberi erőforrás	Az adományok összege nem ismert előre	Helyi önkormányzat, Migrációs tanács, biztos	KIRS és egyéb adományozók
7.2. A tematikus műhelymunkák és előadások megszervezéséhez szükséges előkészítő tevékenységek végrehajtása, valamint azok nyilvános meghirdetése	30 nap a szerződés aláírásától	Legalább 3 tematikus műhelymunka megszervezése és megtartása 10–15 potenciális résztvevő számára	Közzétett nyilvános felhívás, az előkészített témák száma, a résztvevők száma, valamint a bevont községi szolgálatok száma	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat	KIRS és egyéb adományozók, Vöröskereszt

7.3. A témák, az előadók és a résztvevők kiválasztása	10 nap	A téma, az előadó és a résztvevők kiválasztva	A jelentkezések száma	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat	KIRS és egyéb adományozók, Vöröskereszt
7.4. A tematikus műhelymunkák megtartása	1-2 nappal a műhelymunka után	A tematikus műhelymunkák megszervezése és lebonyolítása	A résztvevők száma	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat	KIRS és egyéb adományozók, Vöröskereszt
7.5. Jelentés készítése az egyes projekttevékenységek megvalósításának befejezéséről	2. negyedév	Jelentés elkészítése a megvalósított tevékenységekről, valamint a műhelymunkákról és az e célcsoporthoz kapcsolódó fogalmakról szóló tájékoztató szórólapok elkészítése	A megtartott műhelymunkák száma, a képzésben részesült köztisztviselők száma	Emberi erőforrás		Helyi önkormányzat	KIRS és egyéb adományozók, helyi médiumok

7. fejezet: Erőforrások/ Költségvetés

A korábbi tapasztalatok, valamint más önkormányzatok gyakorlatának figyelembevételével becslések szerint a 2026–2030 közötti időszakra vonatkozó helyi akcióterv megvalósításához mintegy **2.000.000,00** dinárt szükséges elkülöníteni a helyi költségvetésből, ami a tervben előirányzott tevékenységek végrehajtásához szükséges források 10%-át teszi ki ebben az időszakban. A fennmaradó 90%-ot (**18.000.000,00 dinárt**) adományokból és egyéb finanszírozási forrásokból (köztársasági, nemzetközi és hazai alapokból) tervezik biztosítani.

A helyi akcióterv végrehajtásának minden egyes évére vonatkozó részletes éves költségvetés az adott évre kidolgozott éves tervek alapján készül el.

A helyi akcióterv megvalósítása során kiemelt figyelmet kap a helyi közösségben már meglévő valamennyi erőforrás (emberi és tárgyi erőforrások) feltárása és hasznosítása, továbbá hangsúlyt helyeznek az önszerveződés erősítésére és az illetékes minisztériumok fokozottabb részvételére a terv tevékenységeinek végrehajtásában.

Ez a helyi akcióterv – egyéb rendeltetései mellett – Topolya község bemutatásának eszközeként is szolgál, valamint hozzájárul a kitűzött célok megvalósításához szükséges adományozói források bevonásához.

8. fejezet: A végrehajtás keretei

A Helyi Akcióterv (HAT) Topolya községbeli végrehajtásának keretei magukban foglalják a helyi struktúrákat, valamint azokat az intézkedéseket és eljárásokat, amelyek biztosítják annak sikeres megvalósítását. A helyi struktúrákon belül megkülönböztethetők:

- 1) a HAT végrehajtási folyamatának irányításáért felelős struktúrák,
- 2) a HAT végrehajtásában operatív szerepet betöltő struktúrák.

A HAT elfogadását követően a végrehajtási folyamat irányítását a Migrációkezelési Tanács látja el, amely részt vett a terv kidolgozásában is. A Tanács a jövőbeni munkája részeként elkészíti a HAT végrehajtásának irányítási tervét. A Migrációkezelési és Tartós Megoldások Tanácsa, mint irányító struktúra, a következő feladatokat látja el:

- teljes körű felelősséget visel a HAT végrehajtási folyamatának irányításáért;
- kijelöli a helyi csapatokat azoknak a projekteknek az irányítására, amelyek a HAT operatív megvalósításából származó projektek végrehajtásáért felelnek;
- biztosítja valamennyi résztvevő szereplőtől az elektronikus formában rendelkezésre álló adatok és információk hozzáférhetőségét és összegyűjtését a menekültek, a belső menekültek, a visszafogadási egyezmények alapján visszatérők, a menedékkérők, valamint a jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok helyzetének javítására irányuló folyamatban;
- kapcsolatot tart fenn a HAT végrehajtásában részt vevő valamennyi szereplővel;
- irányítja a HAT nyomon követésének (monitoring) és eredményességének értékelését (evaluáció);
- kapcsolatot tart a nyilvánossággal és a helyi önkormányzat döntéshozóival;

A HAT végrehajtásának operatív struktúráját azok az intézmények, szervezetek és munkacsoportok alkotják, amelyek közvetlenül részt vesznek a terv és a HAT alapján kidolgozott projektek megvalósításában. A HAT-tal összhangban megtörténik a szerepek és felelősségi körök megosztása a helyi közösség különböző partnerei között. A nyilvánosság és az átláthatóság elvének megfelelően minden szereplő megfelelő nyilvántartást és dokumentációt vezet, valamint időszakos jelentéseket készít tevékenységéről. Ezek a jelentések szolgálnak alapul a munka eredményességének nyomon követéséhez és értékeléséhez.

A HAT végrehajtásának operatív struktúrája az alábbi feladatokat és felelősségeket látja el:

- ✓ a HAT megvalósítása;
- ✓ közvetlen kommunikáció a HAT által biztosított szolgáltatások felhasználóival;
- ✓ rendszeres jelentéstétel a Migrációkezelési és Tartós Megoldások Tanácsának elnöke részére a HAT végrehajtásával kapcsolatos valamennyi tevékenységről;
- ✓ részvétel a feladatok szakszerű végrehajtását szolgáló képzéseken;
- ✓ a HAT végrehajtási folyamatának fejlesztése az irányító struktúra javaslatai és ajánlásai alapján.

Az irányító és az operatív struktúra közösen dolgozza ki a kölcsönös kommunikáció tervét és mechanizmusait, figyelemmel kíséri az információcsere eredményességét, valamint a kommunikáció hatékonyságát a HAT végrehajtásától elvárt eredmények tükrében. Az irányító és operatív struktúrák kommunikációs terve szabályozza az információcsere és a szükséges intézkedések fogantatásának időpontjait és módját. A 2025 utáni időszakra vonatkozó részletes éves terveket a Migrációkezelési Tanács készíti el az operatív struktúrákkal folytatott aktív konzultációk alapján. Szükség esetén a Tanács megfelelő munkacsoportokat is létrehoz. Az éves terveket Topolya Községi Tanácsa fogadja el. A HAT végrehajtásának nyomon követési, értékelési és szükség esetén korrekciós mechanizmusait a nyomonkövetés és az eredményesség értékelésének terve (Monitoring- és Értékelési Terv) határozza meg.

9. fejezet: Nyomon követés és eredményértékelés

A **HAT nyomon követésének és eredményességértékelésének (monitoring és evaluáció)** célja az adatok rendszeres gyűjtése, a végrehajtási folyamat figyelemmel kísérése és ellenőrzése, valamint a HAT sikerességének értékelése annak érdekében, hogy az elemzések és értékelések alapján szükség esetén módosításokat lehessen javasolni a tevékenységekben.

Időkeret: A monitoring (mint az adatok rendszeres gyűjtésének folyamata) folyamatosan és hosszú távon, a 2026–2030-as időszakban valósul meg. Az evaluáció (mint az adatok elemzése és az eredményesség értékelése) évente egyszer történik, és az erről készült jelentést Topolya Községi Tanácsa elé terjesztik. A záró értékelésre 2030 végén kerül sor.

A monitoring és evaluáció tárgya: A monitoring és evaluáció átfogóan vizsgálja a tevékenységek, feladatok és specifikus célkitűzések megvalósulását.

A HAT végrehajtásának nyomon követésére és értékelésére szolgáló **fő hatásmutatók:**

- a menekültek és belső menekültek számára létrehozott új szolgáltatások, helyi intézkedések és programok száma;
- a menekültek, belső menekültek, visszatérők, menedékkérők, jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok és más migránskategóriák bevonásának mértéke az új szolgáltatásokba és intézkedésekbe;
- a szolgáltatások és intézkedések/programok kedvezményezettjeinek összetétele;
- a különböző szereplők részvételének szintje a menekültek, belső menekültek, visszatérők, menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok számára nyújtott szolgáltatások biztosításában a helyi közösségben;
- a menekültek, belső menekültek, visszafogadási egyezmény alapján visszatérők, menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok részére nyújtott szolgáltatásokra elkülönített pénzügyi források mértéke;
- a menekültek, belső menekültek, visszafogadási egyezmény alapján visszatérők, menedékkérők és jogállás nélküli, segítségre szoruló migránsok részére nyújtott szolgáltatások finanszírozására fordított pénzügyi források szerkezete (helyi önkormányzati költségvetés, adományozói támogatások, egyéb források stb.).

A folyamatmutatók a Helyi Akcióterv táblázatos részében kerültek meghatározásra.

A monitoring és evaluáció módszerei és eszközei: A monitoring és evaluáció sikeres megvalósítása érdekében szabványos eszköztár alkalmazására kerül sor, többek között: a kedvezményezettek nyilvántartása; interjúk a kedvezményezettekkel (kérdőívek, beszélgetések, ankétok); jelentéskészítés és egyebek.

A Migrációkezelési Tanács felel a HAT végrehajtásának nyomon követéséért és eredményességének értékeléséért, vagyis a monitoring (M) és evaluáció (E) lebonyolításáért. Az M és E munkacsoportot a migrációkezelés szempontjából releváns területeken közvetlenül vagy közvetve tevékenykedő helyi intézmények és szervezetek szakemberei, valamint a HAT kedvezményezett csoportjainak képviselői alkotják. A Migrációkezelési Tanács saját munkatervében határozza meg a HAT monitoring- és evaluációs folyamatának szervezési módját.

Feldolgozta:

Marina Krsmanović

Szatmári Adrián,
a Községi Tanács elnöke

SZERB KÖZTÁRSASÁG
VAJDASÁG AUTONÓM TARTOMÁNY
TOPOLYA KÖZSÉG
MENEKÜLTÜGYI BIZTOSSÁG
SZÁM: 004246470 2025 08332 004 009 553 125
KELT: 2025. 10. 21-én
TOPOLYA